

Învierea sau Pogorârea la iad, icoană zugrăvită de Dionisie, 1502, școala moscovită de pictură bisericească (cm 137,5X99,5). A făcut parte din tâmpla Catedralei cu hramul Nașterea Maicii Domnului din Ferapont (Rusia) și se află în prezent expusă în Muzeul Rus din Sankt Petersburg.

† Andrei

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Între lumină și întuneric, între Hristos și diavolul

Ihemarea solemnă de la începutul celei mai importante celebrări de peste an este: *Veniți de primiți lumină!*, iar slujba se sfârșește cu cântarea: *Ziua Învierii! Și să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm: Să zicem: fraților și celor ce ne urăsc pe noi: să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le¹.*

Lumina inefabilă ce învăluie sărbătoarea Paștilor izvorăște din Hristos Cel înviat din morți. De aceea, Sfântul Ioan Damaschin ne îndeamnă să *ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a Învierii*. Evanghelia din duminica Paștilor, vorbind despre Hristos Cel înviat, ne spune că El este Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume (Ioan 1, 9).

Însuși Mântuitorul Hristos le-a spus fariseilor: *Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții* (Ioan 8, 12). Iar la Slujba Învierii cântăm: *Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul și pământul și cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru care s-a întărit².*

Un poet creștin, cu talentu-i primit de la Dumnezeu, ni-L prezintă pe Hristos înviat răspândind lumină: *Iar în fața tuturor... ce luceafăr glorios/ Umple cerul de lumină și de Har victorios? E Iisus! ... purtând pe frunte diadema de lumină/ Cu aceeași simplitate, cum purtase crengi de spini!... Până-n bolți un glas răsună, larg ca bubuitul lavei./ Sus acum, voi, porți eterne! Iată, Împăratul slavei!! Cine-i Împăratul slavei? Domnul tare și viteaz,/ Care-a biruit în luptă cel mai fioros grumaz!³*

Sfântul Ioan Teologul, fiind răpit în Rai, L-a văzut pe Hristos Cel înviat din morți: *El era îmbrăcat în veșmânt lung până la picioare și încins pe sub sân cu un brâu de aur. Capul Lui și părul Lui erau albe ca lâna albă și ca zăpada, și ochii Lui, ca para focului. Picioarele Lui erau asemenea aramei arse în cuptor, iar glasul Lui era ca un vuiet de ape multe; În mâna Lui cea dreaptă avea șapte stele; și din gura Lui ieșea o sabie ascuțită cu două tăișuri, iar fața Lui era ca soarele, când strălucește în puterea lui* (Apocalipsa 1, 13-16).

Domnul Hristos, prin Învierea Lui, nu numai că a biruit iadul și moartea, dăruindu-ne viață veșnică fericită, ci este și un izvor de viață dumnezeiască pentru noi în viața pământească, un izvor de putere și de curăție⁴. Din trupul Lui iriază putere și slavă care se revarsă asupra noastră. Căci a înviat Hristos, călcând moartea, ca și pe noi să ne izbăvească de stricăciune și, oprind tânguirea din pricina ei, să ne încredințeze să strigăm plini de bucurie: *Ai întors plânsul meu în bucurie, ai rupt sacul meu și m-ai îmbrăcat în veselie⁵.*

Prin Sfintele Taine ne unim în chip minunat cu Hristos. Prin lucrarea Sfintelor Taine Soarele Dreptății intră, ca printr-o mare deschizătură a firii, în această lume întunecată și omoară tot ce-i pieritor în ea, împrăștiind peste tot duh de viață nemuritoare, căci Lumina lumii biruiește lumea⁶.

Ne luminăm la Botez prin apă și prin Duh, ne îmbrăcăm în Hristos: *Câți în Hristos v-ați botezat, În Hristos v-ați îmbrăcat* (Galateni 3, 27), zice Sfântul Pavel. Această haină luminoasă nu rămâne numai la suprafața pielii, ci se imprimă în ființa noastră întreagă. Iar când ne pregătim pentru Sfânta Împărtășanie, îi cerem lui Dumnezeu: *ca focul și ca lumina să-mi fie mie Trupul și Sângele Tău cel scump, Mântuitorul meu, arzând materia păcatului și mistuind spinii patimilor și luminându-mă tot pe mine ca să mă închin Dumnezeirii Tale⁷.* În spiritul acestei afirmații Sfântul Sinod a dedicat anul 2014 Sfintei Spovedanii și Sfintei Împărtășanii.

Încă din lumea aceasta, cei ce s-au curățit de păcate văd slava lui Hristos Cel Înviat. Pe Tabor cei trei ucenici L-au văzut îmbrăcat în lumină. Tot așa L-au văzut Apostolii după Înviere. Iar Sfântul Grigorie Palama ne spune că atunci *când vom deveni nesticăcioși și nemuritori și vom ajunge la starea cea preafericită și în chipul lui Hristos, atunci vom fi totdeauna cu Hristos, plini de arătarea Lui prin vederi preacurate: căci arătarea Lui ne va scălda în fulgerări prealuminose⁸.*

Citim în Pateric că a fost un om care se numea *avva Pamvo* și despre acesta se povestește că trei ani a petrecut rugându-se lui Dumnezeu și zicând: *să nu mă slăvești pe pământ! Și atât l-a slăvit Dumnezeu încât nu putea cineva să se uite la fața lui, de slava care o avea ... Fața lui avva Pamvo ca fulgerul strălucea și era ca un împărat șezând pe tron⁹.*

În cetatea Noului Ierusalim nu va mai fi trebuință de soare, nici de lună ca să o lumineze, căci slava lui Dumnezeu a luminat-o și făclia ei este Mielul. Și neamurile vor umbla în lumina ei, iar împărații pământului vor aduce la ea măririle lor (Apocalipsă 21, 23-24). Soarele unic ce o va lumina este Hristos Cel Înviat din morți. Cei ce au o viață curată vor putea ajunge acolo. De aceea Slujba Învierii ne îndeamnă să *ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiată lumină a Învierii. Și cântându-I cântare de biruință, luminat să-L auzim zicând:*

¹ Slujba Învierii, EIBMBOR, București, 2010, p. 18.

² Ibidem, p. 44.

³ Ibidem, p. 26.

⁴ Ibidem, p. 27.

⁵ Costache Ioanid, Taine, Editura Stephanus, București, 1994, p. 143.

⁶ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă 2, EIBMBOR, București, 1978, p. 169.

⁷ Ibidem.

⁸ Nicolae Cabasila, Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii și Despre viața în Hristos, București, 1989, p. 137.

⁹ Liturghier, EIBMBOR, București, 2012, p. 340.

¹⁰ "Despre Sfânta Lumină", Filocalia 7, București, 1977, p. 293.

¹¹ Pateric, Alba Iulia, 1990, p. 190.

DIN SUMAR:

† **ANDREI ANDREICUȚ** – Un loial și statornic ucenic a devenit un puternic, harnic și plin de înțelegere păstor (p. 2)

ALEXANDRU NEMOIANU – Domnul Învățător!..... (p. 3)

PR. VASILE STANCIU – Cuvinte din Cântările Învierii....(p. 3)

PROTOS. SIMEON PINTEA – Paștile - ospățul credinței.....(p. 4)

VALENTIN VESA – Întrunirea anuală a membrilor Academiei Europene de Științe și Arte din Salzburg (p. 5)

PR. LIVIU VIDICAN MANCI – Sfânta Euharistie - Canonul pentru Împărtășanie (p. 7)

MIRCEA GELU BUTA – Ion Barbu, un "suflet mai degrabă religios" (p. 9)

➤ Bucurați-vă!¹²

Dacă Hristos este lumină și izvor de lumină pentru toți, diavolul este întuneric și sursă de tenebre pentru mulți. În fruntea diavolilor stă satana. Diavolii erau la început îngeri, dar, având voie liberă, cauza căderii lor a fost decizia de a se despărți de Dumnezeu, iar motivul căderii a fost mândria.

Dacă dorim să ne explicăm răul, acesta *constă în voința unor spirite create, inferioare lui Dumnezeu, de a se ridica peste această condiție a lor, deci într-o tendință a lor de a fi prin esență mai mult decât sunt*¹³. Proorocul Isaia, privind cu tristețe prăbușirea îngerilor răi, exclamă: Cum ai căzut tu din ceruri, stea strălucitoare, fecior al dimineții! Cum ai fost aruncat la pământ tu, biruitor de neamuri, care ziceai în cugetul tău: Ridica-mă-voi în ceruri și mai presus de stelele Dumnezeului celui puternic voi așeza jilțul meu (Isaia 14, 12-13).

Așadar, diavolul este ființă spirituală pervertită, duh rău și trufaș. Termenul grecesc *diavolos* (διάβολος) se traduce prin învrăjbitor, calomniator, pârător, clevețitor și uneltitor. În ebraică se numește satan și înseamnă potrivnic și vrăjmaș. Sfântul Ioan Teologul ne spune că *a fost aruncat balaurul cel mare, șarpele cel de demult, care se cheamă diavol și satana, cel ce înșală toată lumea, aruncat a fost pe pământ și îngerii lui au fost aruncați cu el* (Apocalipsa 12, 9).

Fiind la început îngeri luminați au devenit diavoli întunecați. Ei sunt vrăjmași ai lui Dumnezeu și apoi ai oamenilor. Cei ce se lasă ispitiți cad în mrejele lor. Diavolul a fost dintru început ucigaș de oameni și tatăl minciunii (Ioan 8, 44). În final, însă, va fi aruncat în ierzerul cu foc și pucioasă, cu fiara și proorocul mincinos de care s-a servit (Apocalipsa 20, 10-14).

Din nefericire pentru lumea modernă, cum spune Baudelaire, *cea mai faimoasă șiretenie a diavolului constă în a ne convinge că el nu există*¹⁴. Și, convingându-ne, poate lucra clandestin. Nu mai credem în rău. De aceea lucrurile merg tot mai prost în lume pentru că *ne este frică să privim în față adevăratele cauze ale răului. Credem în nemărate mici rele, ne e teamă de nenumărate primejdii, dar am încetat să mai credem în rău și să ne fie frică de adevărata primejdie*¹⁵. Or, Sfântul Petru ne spune: *Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită* (1 Petru 5, 8).

Diavolul este întunecat, șiret și rece. El *a fost condamnat să se târască în gânduri și simțăminte exclusiv trupești și materiale. Incapabil de a se înălța de la pământ, el nu se poate ridica înspre cele duhovnicești*¹⁶. Sugerându-ne gândurile rele, împreună cu ele, intră în noi puterea lui. *Sufletul se întunecă și gândurile rele ne chinuie. Simțim atunci pierzania și vedem că, lipsiți de harul lui Dumnezeu, nu suntem decât pământ și păcat*¹⁷. Și dacă ne târâm și noi pe pământ, așa cum se târăște el, complăcându-ne în fapte josnice, avem toate șansele să fim mușcați mortal de către el.

La Paști prăznuim *omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți veșnice*¹⁸. Sfântul Ioan Gură de Aur exclamă triumfal: *Sculatu-S-a Hristos și au căzut diavolii. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu este în groapă*¹⁹.

Noi, cei ce oscilăm între Lumină și întuneric, între Hristos și diavolul, trebuie să ne hotărâm pentru Hristos. Pentru că ontologic am fost făcuți să iubim Lumina și instinctiv ne este teamă de întuneric. Și, totuși, de ce preferăm uneori întunericul? Ne spune Mântuitorul: *Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina, căci faptele lor erau rele. Că oricine face rele urăște Lumina și nu vine la Lumina, pentru ca faptele lui să nu se vădească* (Ioan 3, 19-20).

Multă lume este indiferentă la cele spirituale și cu preocupări de altă natură. Preferă un mediu tenebros, care nu are exigențe de factură duhovnicească și nu le provoacă neliniști metafizice. Lumina i-ar stânjeni, scoțând în evidență patimile ce-i subjugă. Întunericul, însă, le prieste pentru că nu-i tulbură nimeni în preocupările lor.

Dar această stare de lucruri se sfârșește cu moartea și întunericul devine veșnic. Însă Dumnezeu ne-a creat pentru altă viață. De aceea, la Paști cântăm: *Prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți veșnice; Și săltând, lăudăm pe Pricinuitorul, Cel unul binecuvântat, Dumnezeul părinților noștri, și preaslăvit*²⁰.

Această viață plină de lumină, care va fi nesfârșită în veacul viitor, o experimentează încă de pe pământ oamenii care au o viață curată. Iată cum îl descrie Sfântul Isaac Sirul pe un asemenea om: *fața se face ca de foc și plină de farmec și trupul lui se încălzește. Frica și temerea se îndepărtează de la el și intră în extaz... Moartea înfricoșătoare o socotește bucurie și niciodată vederea minții lui nu află oreo întrerupere în înțelegerea tainelor cerești*²¹.

¹² Slujba Învierii, EIBMBOR, București, 2010, p. 26.

¹³ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă* 1, EIBMBOR, București, 1978, p. 456.

¹⁴ Denis de Rougemont, *Partea diavolului*, Anastasia, 1994, p. 11.

¹⁵ *Ibidem*, p. 7.

¹⁶ Ignatie Briancianinov, *Fărămiturile Ospățului*, Alba Iulia, 1996, p. 205.

¹⁷ Cuviosul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdi și iadul smereniei*, Deisis, Alba Iulia, 1994, p. 200.

¹⁸ Slujba Învierii, EIBMBOR, București, 2010, p. 37.

¹⁹ *Ibidem*, p. 46.

²⁰ *Ibidem*, p. 37.

²¹ "Cuvinte despre sfintele nevoițe", *Filocalia* 10, EIBMBOR, București, 1981,

Un loial și statornic ucenic a devenit un puternic, harnic și plin de înțelegere păstor

† Andrei Andreicuț

Le Preasfințitul Justin Hodea îl știu de multă vreme. De pe când era frate începător la Mănăstirea Rohia. Avea pe atunci 14 ani, dar făptura lui ageră, cu bunăcuviință și ascultare, însă și cu personalitate, promitea mult.

A fost un ucenic de nădejde al Părintelui Serafim Man, dar, mai ales, al Înaltpreasfințitului Justinian Chira. În Mănăstirea Rohia – care, pentru noi, maramureșenii, pe lângă importanța ei spirituală, are și o importanță emoțional-sentimentală – s-a format până la măsura *bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos* (Efeseni 4, 13).

Și a avut și în jurul lui se forma. Căci, pe lângă Arhiepiscopul Justinian, părintele duhovnicesc de mare prestanță – pe care l-a slujit și-l slujește cu credincioșie –, i-a avut acolo și pe Părintele Serafim Man și pe Părintele Nicolae Steinhardt. După ce a ucenicit pe lângă acești oameni de talie duhovnicească deosebită, a devenit el însuși maestru spiritual, formator de conștiințe, părinte duhovnicesc sau, în graiul părinților, *avvă*. Pentru că, dacă în anul 1985 a fost tuns în monahism, avându-l naș de călugărie pe IPS Justinian, din anul 1988 devine stareț al Mănăstirii Rohia, având grijă ca, pe lângă administrarea cu destoinicie a lavrei, să-i formeze pe noii ucenici ce doreau viața călugărească.

Pe lângă această inițiere duhovnicească, de importanță unică pentru un călugăr, și pe lângă călirea la care l-a supus viața de mănăstire, cu rigorile și încercările ei, n-a fost lipsit nici de pregătirea academică. Seminarul Teologic, început la Craiova și terminat la Cluj, s-a continuat cu studiile superioare la Sibiu. Iar încununarea lor s-a făcut cu doctoratul, luat la Facultatea de Teologie din Cluj.

Îmi aduc aminte cu nostalgie că, pe când era seminarist la Cluj, iar eu preot la Turda, mi-a făcut o vizită, a cântat la strună, și, în

Sursa de lumină este Hristos, de care nu trebuie să ne îndepărțăm, ne spune Sfântul Simeon Noul Teolog: *Precum fierul ars de foc se împărtășește de lumina lui și leapădă îndată negreala sa, dar, depărtându-se de foc, se face și se vede iar rece și negru, așa și trupurile sfinților, împărtășindu-se de harul unit cu sufletul lor sau cu focul dumnezeiesc, se sfințesc și arzând se fac și ele străvezii și luminoase*²².

Starea lor sufletească, ne spune același sfânt, este una deosebită: *Mai întâi ei sunt umpluți de o bucurie negrăită pentru că au dobândit în ei înșiși nu lumea, nici cele din lume, ci pe Făcătorul și Domnul și Stăpânul a toate. Apoi se îmbracă cu tot trupul și în întregime în Lumina Care este Însuși Hristos Dumnezeu, și se văd pe ei înșiși împodobiiți cu o*

p. 137.

²² "Întâia cuvântare morală", *Filocalia* 6, București, 1977, p. 134.

mod deosebit, s-a remarcat ca un tânăr cu bună formare duhovnicească și cu prestanță. Cu toată deschiderea înspre lume, avea seriozitatea ucenicului format în buna tradiție monahală.

Mai apoi, l-am întâlnit mereu la Rohia, în vizite oficiale sau particulare, mai întâi ca preot, iar apoi ca episcop. Praznicele de la Mănăstirea Rohia aveau grandoarea lor, iar când plecai acasă, o fărâma din suflet îți rămânea acolo. De fapt, Mănăstirea Rohia era mănăstirea adolescenței și tinereții mele. Mergeam acolo să-mi încarc bateriile sufletului și să-l ascult pe harismaticul Vlădică Justinian. Ba, într-un rând, l-am însoțit, în calitate de vicar administrativ, și pe Episcopul Emilian Birdaș. Au rămas de atunci poze de grup în care, pe lângă IPS Justinian și PS Emilian, erau prezenți și ieromonahii Justin și Serafim, precum și monahul Nicolae Steinhardt.

În 1993, la propunerea PS Justinian, ieromonahul Justin era ridicat la rangul de arhimandrit. În luna martie 1994, la propunerea aceluiași ierarh, Sfântul Sinod îl alege arhieru vicar, iar pe 17 aprilie este hirotonit episcop, într-o atmosferă de profundă și solemnă duhovnicie, la Mănăstirea Rohia. Au făcut parte din soborul de ierarhi hirotonisitori IPS Mitropolit Antonie Plămădeală al Sibiului, IPS Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului, PS Episcop Justinian al Maramureșului și Sătmarului și eu.

În *cronica bisericească* a revistei „Credința străbună”, de pe luna iunie 1994, la pagina 5, Părintele Petru Pleșa consemna: *Ziua de 17 aprilie a prilejuit PS Andrei participarea la hirotonia Cuviosului Arhim. Justin Hodea, fost stareț al mănăstirii „Sf. Ana” din Rohia, întru arhieru vicar la Episcopia Maramureșului și Sătmarului, moment de înaltă trăire duhovnicească pentru toți cei prezenți. Înaltă trăire duhovnicească, atunci, și roade de-a lungul timpului, care greu se pot contabiliza. Mai ales cele spirituale. Dintre cele edilitare, lucrările de la Mănăstirea Rohia, cu minunata și zvelta biserică, dar mai ales Catedrala de la Baia Mare merită menționate ca realizări ale PS Justin.*

Demisolul monumentalei catedrale s-a sfințit în prezența Sanctității Sale Petru al VII-lea, Patriarhul Alexandriei, și a Patriarhului Teoctist al Bisericii Ortodoxe Române, care-l avea pe cel dintâi ca oaspete, în septembrie 2013. Tot atunci a fost proclamată festiv canonizarea Sfântului Iosif Mărturisitorul.

Mai putem aminti organizarea sfințirii bisericii Mănăstirii Bârșana, în prezența Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, și a catedralei din Negrești. În câteva rânduri și eu l-am însoțit cu mult drag, fie la Baia Mare sau la Rozavlea, sau la Seini, sau în altă parte.

Preasfințitul Justin, însă, i-a fost de un real sprijin Înaltpreasfințitului Justinian. Nu numai că i-a dublat misiunea, dar când puterile fizice i s-au împușinat, i-a preluat sarcina multor activități care cer deplasare și prezență pe baricadele duhovnicești.

Tandemul spiritual Justinian – Justin, avva cel înțelept și ucenicul viguros, care preia steagul, ne-a fascinat pe toți și-l admirăm. Vatra duhovnicească creată de Justinian la Rohia a fost preluată din mers de Justin, sporindu-i patrimoniul edilitar și spiritual.

Și încă un lucru care nu trebuie uitat: implicarea în mișcarea de tineret. A demarat la Baia Mare o acțiune cu răsunet: „Asociația Tinerilor Creștini Ortodocși”. Organizată întâi în Episcopia Maramureșului și Sătmarului, a fost extinsă apoi în toată Mitropolia. Iar prima activitate cu impact a fost „Festivalul tinerilor”, care a adunat peste 2.000 de participanți la Baia Mare. Intenția este ca anul acesta să se adune 3.000.

La toate acestea adaug un lucru cu aspect subiectiv: satul Oarța de Sus, în care m-am născut, face parte din Eparhia Maramureșului și Sătmarului. Sunt foarte legat de sat, particip la multe manifestări de acolo, iar Preasfințitul Justin îmi este gazdă chiriarhală, chiar dacă fizic nu poate fi întotdeauna prezent.

Am evocat doar parte din motivele pentru care acum, când se împlinesc douăzeci de ani de la hirotonia întru arhieru a Preasfințitului Justin, dăm slavă lui Dumnezeu că în ținuturile Maramureșului și Sătmarului avem un Vlădică după inima lui Hristos. Râvna și implicarea lui ne asigură că aici mulți ani misiunea Bisericii e pe mâini bune.

Întru mulți ani, Preasfinția Voastră!

*slavă negrăită și cu un veșmânt dumnezeiesc strălucitor*²³.

În această stare de spirit dorește să ne transpună Slujba Învierii, iar creștinii extaziați exclamă: *Cât este de sfântă, cu adevărat, și întru totul prăznuită această noapte de mântuire și strălucită, mai înainte vestitoare fiind zilei celei purtătoare de lumină, a Învierii, în care Lumina cea fără de ani din mormânt cu trupul tuturor a strălucit*²⁴.

Aceste cuvinte de Înviere vi le vestim și noi, dorind să Vă facem mângâiere, dumneavoastră și la toți cei dragi, rugându-L pe Dumnezeu să vă dăruiască sărbători cu pace și spunându-vă din tot sufletul: *Hristos a Înviat!*

²³ Sfântul Simeon Noul Teolog, *Discursuri teologice și etice* – Scrieri I, Deisis, Sibiu, 2001, p. 215.

²⁴ Slujba Învierii, EIBMBOR, București, 2010, p. 37.

Tableta lunii

Domnul învățător!

Alexandru Nemoianu

Jackson, Michigan
(Statele Unite)

are de necrezut, dar iată că veșnic tânărul Vasile (cunoscut în casa Boldea, ai cărei membri au fost nași părinților săi, drept „domnul Vasilică”) a împlinit patriarhală vârstă de optzeci de ani, conform cuvântului Scripturii, rezervată doar „celor tari”. O vârstă frumoasă, o vârstă deplină, o vârstă de aur. Dar această vârstă este atinsă de un om care și despre care se poate spune, cu toată convingerea, „că nu a trăit degeaba”. Scoborător dintr-o străveche familie grănicerească din Pătaș, preoți din tată în fiu și frunțași din generație în generație, domnul învățător Vasile Popovici s-a arătat demn urmaș al înaintașilor săi. Să amintim că încă la începutul veacului trecut, bunicul domniei-sale, preotul Vasile Popovici, a publicat o monografie a satului Pătaș. Prima monografie a unui sat almăjan și monografie care rămâne model al tuturor monografiilor de sat almăjan ce au urmat.

Domnul învățător, „domnul Vasilică”, a avut de înfruntat crunta realitate a comunismului și, în aceste împrejurări, a trebuit să își așeze viața. Dacă privim în urmă, vom vedea că el a făcut o alegere egal înțeleaptă și curajoasă. Nu s-au despărțit de vatra străbună. I-a rămas credincios, și credincios pe viață. De fapt, și-a jertfit posibilitatea de „mărire”, a pus viața proprie sub interesul locului său și a neamului său. Domnul Vasilică a devenit un învățător exemplar. El a învățat să scrie și să citească mii și mii de almăjeni, dar, în plus, el i-a învățat să fie oameni buni și oameni de omenie. Și această împlinire nu poate fi prețuită în valori omenești. Iar, dincolo de asta, „domnul Vasilică” a fost mereu gata cu ajutor și sfat fiecăruia. Ușa frumoasei sale gospodării a fost și este deschisă tuturor celor care doresc să îi calce pragul. Iar cei care o fac găsesc acolo bunătate, înțelepciune și dragoste adevărată. Ca amănunt semnificativ, trebuie să amintesc că „domnul Vasilică” a fost și a rămas maestru, după cunoștința mea, fără egal, în arta pescuitului. De la el a învățat unul dintre frații mei această artă și aceluiași frate domnul învățător i-a dăruit un „ches” de pește, făcut din coajă de cireș. Iar, în vremea când aveam poate opt sau nouă ani, domnul învățător m-a dăruit cu ceva ce nu voi uita niciodată, cu păstrăv afumat. Dar se adevărește și în „cazul” domnului Vasilică adevărul că „întotdeauna în spatele unui mare bărbat stă o femeie”. Iar, în acest caz, este vorba de „doamna Lina”, soția domnului învățător Vasile Popovici. Una dintre cele mai autentice și mai elegante românce, în înțelesul cel mai deplin al cuvântului. A fost un privilegiu special faptul că i-am cunoscut și că ei m-au onorat, îngăduindu-mi să-i numesc prieteni. Fie ca Bunul Dumnezeu să îi acopere cu darul și mila Lui, acum și întotdeauna.

Cuvinte din Cântările Învierii

Pr. Vasile Stanciu

Învieria Mântuitorului reprezintă pentru Biserica noastră temelia învățării de credință pe care se clădește întreaga viață și spiritualitate ortodoxă. Este un izvor nesecat de învățătură și viață, de precepte teoretice și de experiență eclezială. Aceste bogății de valori veșnice sunt puse toate în slujba omului ce conștientizează cu seriozitate problema mântuirii și a destinului său spiritual netrecător. Un crâmpel din această bogăție se regăsește în frumusețea și adâncul cuvintelor cântărilor Învierii.

I. Autorul Canonului Paștilor

Se cunoaște faptul că timpul liturgic este pus sub scutul slujbelor bisericești, a căror desfășurare ritmică conferă existenței noastre din Biserica certitudinea prezenței unei spiritualități adumbrită de Taina Învierii. Distanța dintre timpul liturgic sau sacru și cel istoric este surprinsă admirabil de Sebastian Brock, cel ce în Imnele despre Paradis spunea: „Timpul obișnuit este linear și fiecare punct în timp are un înainte și un după. Timpul sacru nu are însă «un înainte» și «un după», ci doar eternul

Pogorârea la iad, a doua jumătate a sec. XV, Novgorod, 89,5x59,5. Muzeul din Novgorod.

acum: important pentru timpul sacru e conținutul său, și nu un anume loc în succesiunea timpului linear. Asta înseamnă că evenimentele situate în puncte diferite ale timpului istoric, dar care participă la același conținut mântuitor – ca de exemplu Nașterea, Botezul, Răstignirea, Pogorârea la iad și Învieria lui Hristos – fac parte din timpul sacru, având ca efect faptul că întreg conținutul lor mântuitor poate fi concentrat după voie asupra oricărui punct din succesiunea timpului linear”. În acest context al înțelegerii timpului sacru, realitatea Învierii a fost zugrăvită în imne de către un inegalabil părinte al Bisericii din secolele VII-VIII, Sfântul Ioan Damaschin (675-749), considerat a fi ultimul părinte al Bisericii cu care se și încheie perioada patristică zisă clasică. Născut într-o familie de aristocrați, Sf. Ioan se va bucura de o aleasă educație intelectuală și duhovnicească prin călugărul Cosma, italian de origine și răscumpărat din robie de către Sergiu, tatăl Sf. Ioan Damaschin. Educația teologică și cea intelectuală profană îl va ajuta să se exprime cu ușurință în poezia imnografică de sorginte siriacă, prin care va pune în lumină adevărurile dogmatice într-o formă doxologică. Este considerat părintele Octoiului, desăvârșește forma de Canon, ca model imnografic pentru producțiile ulterioare din secolele VIII-IX, iar la loc de frunte, ca valoare dogmatică și imnografică, se situează Canonul Paștilor, creația sa prin excelență.

II. Canonul Paștilor

Formele consacrate ale poeziei imnografice bizantine sunt Troparul, Condacul, Canonul. Canonul este cea mai dezvoltată și elaborată formă

a poeziei imnografice din cultul Bisericii ortodoxe, alcătuită după anumite reguli, cu nouă ode, sau pesne, sau cântări, prima strofă a fiecărei ode numindu-se irmos, iar cea de-a șasea strofă numindu-se catavasiu. În timp, s-a renunțat la multitudinea de strofe, păstrându-se doar două pentru fiecare odă, prima numindu-se Condac, iar a doua, Icos. În istoria cultului creștin răsăritean a rămas celebru Condacul Bunevestiri, avându-l ca autor pe Sfântul Roman Melodul și Canonul Sfântului Andrei Criteanul, ce se cântă integral în prima și a cincea săptămână din Postul Mare.

Canonul Paștilor, în forma actuală, are nouă pesne sau ode, fiecare peasnă cu trei sau patru tropare, condac și icos. Această superbă producție imnografică este coloana vertebrală a întregii Săptămâni luminate, când indiferent de slujba ce se va săvârși, chiar înmormântare fiind, se cântă Canonul Paștilor, iar după Duminica Tomii, în fiecare duminică la Utrenie, până la Înălțare.

Ideea centrală a Canonului este bucuria Învierii și biruința Vieții asupra morții.

1. Transfigurarea întregii creații

„Ziua Învierii, să ne luminăm popoare, Paștile Domnului, Paștile. Că din moarte la viață și de pe pământ la cer Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință”.

Lumina Învierii reprezintă nu doar o imagine palpabilă a materialității noastre, ci o spiritualizare a acesteia prin conștientizarea Învierii ca adevăr mântuitor, universal, unificator și comuniator. Toate neamurile de sub soare sunt chemate să se lumineze, adică să conștientizeze acest adevăr al Învierii și să-și coordoneze destinul istoric în relație cu timpul sacru, liturgic al Învierii. Altfel, acest „acum” va fi pus mereu în umbra lui „înainte” și al lui „după”, iar Paștile nu vor fi pentru noi decât un șir de zile festive, pe care le pregătim înainte cu tot postul, iar apoi așteptăm resemnați „postfastum”, pentru a-l pregăti pe cel ce urmează.

Creștinătatea de azi, lumea creștină în general, trăiește mai puțin din bogăția și frumusețea lui „acum”, pentru că acest „acum” ar trebui să fie un continuu prezent. Or, preferăm și ne complăcem în nelucrarea lui „acum”, ce presupune de fapt un Paște continuu, care afectează tot spațiul geografic și timpul istoric. În acest sens, Paștile devin pentru noi viață, experiență trăită cu Hristos, împărtășirea bucuriei și a plinătății acestei experiențe și celor din jur, pentru că Învieria este pentru noi o certitudine, o aflare, nu o căutare, o realitate, nu o himeră, iar Sfântul Ioan Damaschin, ca unul care a trăit evenimentul din Ierusalim ca pe propria sa înviere, ca pe propria sa experiență, a fost îndreptățit să ne împărtășească acest adevăr ca din propria sa experiență mistică: „Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul și pământul. Deci, să prăznuiască toată făptura Învieria lui Hristos”. Sau: „La dumnezeiasca strajă, de Dumnezeu grăitorul Avacum să stea împreună cu noi și să arate pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit cu mare glas: Astăzi este mântuirea lumii”.

2. Bucuria comuniunii depline cu Dumnezeu și între noi

Toate îndemnulurile Sfântului Ioan Damaschin din Canonul Paștilor sunt adresate la plural. Bucuria Învierii lui Hristos este atât de „contagi-oasă” încât cuprinde toată făptura: și cerul și pământul și cele de dedesubt. Păcatul lui Adam a șubrezit aproape total comuniunea făpturii cu Creatorul, dar și comuniunea dintre noi, și creștinii devin tot mai mult niște individualități, care se adoră și se iubesc pe ei înșiși, pentru care nu mai există un „tu” sau un „noi, ci doar „eu”. Egoismul și egocentrismul distrug orice punte de comunicare și comuniune dintre noi. Autosuficiența a creat în creștinul contemporan acea mulțumire de sine care te însingurează și în care însingurare simți confortul egoist al unei vieți singulare, acea comoditate spirituală ce nu se dorește deranjată de prezența altcuiva. Pericolul mare al acestei comodități rezidă de fapt în falsa impresie că autosuficiența egoistă este inepuizabilă și din ea te poți adăpa continuu. Egoismul creștinului contemporan este tot mai prezent azi tocmai datorită faptului că facem din Învieria lui Hristos o sărbătoare „a mea” sau, cel mult, „a familiei mele”, în care Hristos este, în cel mai bun caz, un musafir pe care-l poftesc în casă. Îi dau să mănânce, schimb câteva cuvinte cu El, iar apoi îl poftesc să plece, pentru a nu-mi conturba confortul egoist. Or, Paștile aduc mesajul bucuriei comuniunii. Sfântul Ioan Damaschin este elocvent: „Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind... și cântându-I cântare de biruință, luminat să-L auzim zicând: Bucurați-vă!”, și nu „să-mi curăț simțirile... să-L văd pe Hristos... să-I cânt... să-L aud...” Când credincioșii Bisericii lui Hristos vor simți comuniunea dintre ei și o vor trăi, Paștile vor fi cu adevărat experiență eclezială în comuniune. Realitatea comuniunii nu este doar la nivelul simțurilor palpabile, ci depășește acest nivel în momentul cuminecării cu Trupul și Sângele Hristosului Înviat din Liturghie: „Veniți să bem băutura nouă, nu din piatră seacă făcută cu minuni, ci din izvorul nestricăciunii, Cel izvorât din mormântul lui Hristos, întru care ne întărim”. Nu poate fi experiat sau trăit Paștile cu adevărat decât în Taina Cuminecării, numită de Sfântul Efreim „Leacul Vieții care s-a pogorât de sus”, pentru că mai presus de orice realitate concretă a vieții stă în existența noastră „prezența ascunsă a lui Hristos în Pâinea și vinul Euharistic”, iar Sfântul Ioan Damaschin cheamă creștinătatea întreagă la o împărtășire din „rodul cel nou al vieții”: „Veniți în ziua cea vestită a Învierii, să ne împărtășim din

¹ Sebastian Brock, *Efreim Sirul*, I. O Introducere; II. Imnele despre Paradis, Traducere: Diac. Ioan I.ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 1998, p. 54

² *Ibidem*, p. 112

rodul cel nou al viței, din dumnezeiască veselie și din Împărăția lui Hristos". Sfântul Simeon Noul Teolog recomandă fără echivoc creștinilor o împărtășire continuă din „Pâinea Vieții”: „În loc de masă largă și bogată prin belșugul mâncărilor, să-ți fie numai Pâinea Vieții (In 6, 51), nu numai cea simțită și arătată, ci și aceea care se face și ți se dă ca simțită în și prin cea simțită, însăși Pâinea care se coboară din cer și dă viață lumii, pe care, mâncând-o, oamenii nu se hrănesc numai din ea, ci și se fac vii, învie ca din morți; aceasta să-ți fie desfătare și hrană nesăturată și necheltuită”³. Comuniunea euharistică a Paștilor conferă consistență credibilă comuniunii dintre creștini. Ei se cuminecă cu Trupul și Sângele lui Hristos, unindu-se cu El, dar cuminecându-se, creștinii se unesc și ei, la rândul lor, unii cu alții în comuniunea euharistică. Pentru aceasta însă, e nevoie de lucrarea Duhului în creștini, care face posibilă comuniunea dintre ei și o menține totodată. De aceea cântările Învierii ne cheamă insistent la iertare și îmbrățișare duhovnicească în spiritul Paștilor: „Paștile cele frumoase, Paștile Domnului, Paștile! Paștile cele preacinstite nouă ne-au răsărit! Paștile, cu bucurie unul pe altul să ne îmbrățișăm”.

Părintele Dumitru Stăniloae accentuează în cartea Mică dogmatică vorbită necesitatea în lumea creștină de azi a unei adevărate lupte pentru comuniune, tocmai datorită faptului că a sesizat că azi, creștinii au pierdut comuniunea pascală dintre ei. Această comuniune, spunea Părintele Stăniloae, „este o lucrare a Duhului. El ne leagă de Hristos și de ceilalți și, legându-ne astfel, ne face să iradiem. A fi legați de altul înseamnă a avea comuniune, și a avea comuniune înseamnă a comunica lumină. Fiecare are o lumină, dar această lumină se actualizează numai în comunicare... Suntem lumină unii pentru alții. Fiecare se umple de lumina celuilalt. Această lumină e un sens profund, o bucurie, o odihnă în dăruirea reciprocă, sentimentul de a avea totul: având iubirea celorlalți, avem totul”⁴.

Vestea Învierii a ajuns cunoscută în mediile iudaice și la Apostoli prin femeile mironosițe, care au împânzit-o, ca rod al comuniunii. Au primit poruncă de la Înger să nu se lamenteze de moartea lui Hristos, să nu-L caute pe Cel viu printre cei morți, să nu plângă pe Cel nesticăcios, ci să-L vestească ucenicilor ca Hristos Înviat. O bucurie ca aceasta nu poate fi păstrată în taină, nu poate fi umbrită de egoism, doar pentru tine, ci în cel mai autentic spirit al comuniunii, trebuie împărtășită și altora, iar Sfântul Ioan Damaschin ne încredințează de această realitate în cântările Paștilor: „Veniți de la mormânt, femei binevestitoare, și ziceți Sionului: primește de la noi bunele vestiri de bucurie ale Învierii lui Hristos. Veselește-te, saltă și te bucură, Ierusalime, pe Împăratul Hristos văzându-L ca pe un mire ieșind din mormânt”.

În loc de concluzii

Cum putem oare, noi, creștinii de azi, să intrăm în viața și comportamentul nostru cotidian spiritul Paștilor? Cum vom putea restabili acea atmosferă autentică de trăire, de bucurie, de speranță și iubire, de iertare și compasiune, de comuniune și lumină, propusă de Sărbătoarea Sărbătorilor? Dar, oare, mai este cu putință intrarea acestui spirit al Învierii în viața noastră? Sau este ceva utopic, irealizabil sau, în cel mai fericit caz, idealist? Încerc un răspuns la toate aceste interogații, preluat de la Sfântul Ioan Damaschin, iar un altul de la Părintele Dumitru Stăniloae. Marele teolog și mărturisitor pledează pentru restaurarea comuniunii dintre oameni. „Acest lucru este cu putință numai prin compasiune, suferind pentru ei, jertfindu-ne pentru ei; doar astfel poți deschide poarta celuilalt. Oamenii sunt foarte neîncredători. Numai o dovadă de iubire care merge până la jertfa prin care omul se dăruie celuilalt poate câștiga inima celuilalt. Atunci, însă, îl imităm pe Hristos. Dar această imitație a lui Hristos este o unire cu El; trebuie ca Hristos să se încorporeze în noi și să ne refacă în Sine după El, Modelul nostru original”⁵. Dacă vrem cu adevărat să trăim spiritul sărbătorii Paștilor, nu avem de făcut decât să urmăm îndemnul pascal al Părintelui imnografiei răsăritene: „Ziua Învierii! Și să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem fraților, și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le!”

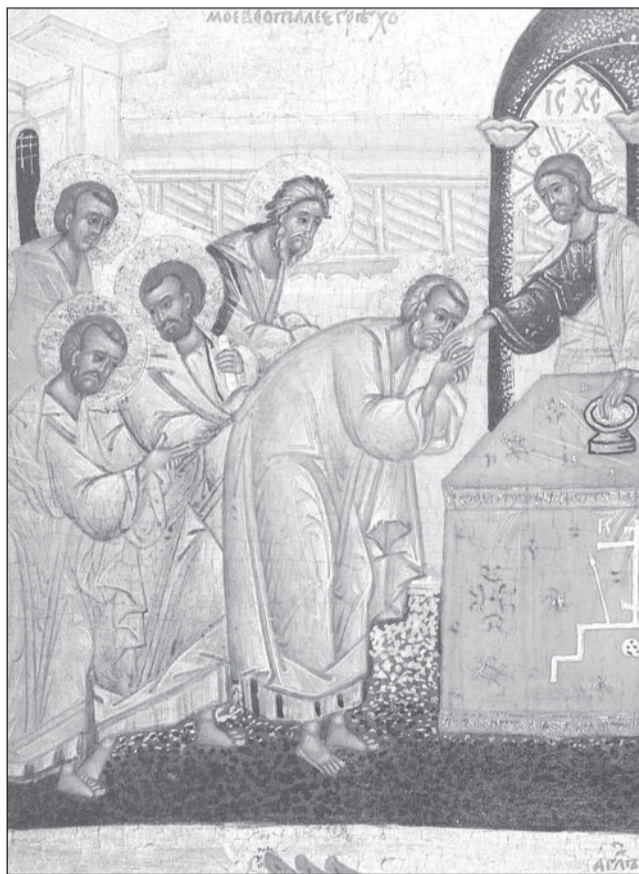
Chiar așa făcând, s-ar putea ca minunea să nu se înlătuiească întocmai și să nu putem intru de desăvârșit în noi mesajul și spiritul Învierii. Să nu deznădăduim! Consecvența în lucrul cel bun este cheia succesului și la nivel duhovnicesc. Și apoi, nu suntem singuri. El, Hristos Cel Înviat, este aici, cu noi! Ne stă alături! Ce bucurie mai mare decât aceasta putem avea?

Paștile – ospățul credinței

Protos. Simeon Pinteia

uvântul Sfântului Ioan Gură de Aur citit în noaptea Sfințelor Paști la sfârșitul Utreniei îndeamnă pe toți cei ce prăznuiesc acum Învierea lui Hristos la bucurie plenară. Aceasta este bucuria comuniunii, a comuniunii noastre cu Dumnezeu și a comuniunii dintre noi, așa cum este exprimată ea în Parabola despre Cina cea mare (cf. Lc. 14, 16-24): „Bogații și săracii împreună bucurați-vă. Cei ce v-ați înfrânat și cei leneși, cinstiți ziua. Cei ce ați postit și cei ce n-ați postit, veseliți-vă astăzi. Masa este plină ospătați-vă toți. Vițelul este mult, nimeni să nu iasă flămând. Gustați toți din ospățul credinței; împărtășiți-vă toți din bogăția bunătății...” Acest ospăț al credinței nu poate să fie altul, pentru creștin, decât Dumnezeiasca Liturghie prin care ne împărtășim din bogăția bunătății dumnezeiești, din Hristos cel jertfit și înviat, din care pătrunde în noi plinătatea vieții dumnezeiești, iar noi trăim experiența pregustării Împărăției veșnice. De aceea, între Sfințele Paști, Dumnezeiasca Euharistie și Împărăția lui Dumnezeu este o adâncă legătură exprimată și de următorul tropar din Canonul Învierii: „O, Paștile cele mari și preasfințite, Hristoase! O, Înțelepciunea și Cuvântul și Puterea lui Dumnezeu. Dă-ne nouă să ne împărtășim cu

Euharistia, sf. sec. XVI, școala de pictură Stroganov, 89x111,3. Muzeul de Istoria Artei din Solvyčegodsk.

Tine, mai adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăției Tale.” Cu alte cuvinte, nu putem prăznuii Paștile, Învierea lui Hristos, decât numai în Dumnezeiasca Liturghie, nu putem să ne bucurăm cu adevărat de Paști decât numai împărtășindu-ne din ospățul credinței, altfel existența noastră nu are sens, nu se îndreaptă spre realizarea plinătății sale din Împărăția lui Dumnezeu.

Pentru creștini, Paștile cel adevărat este Hristos. El este Mielul înjunghiat care, de la întemeierea lumii, ne trece pe toți în cartea vieții (Apoc. 13, 8). Dacă sângele mielului pascal al Vechiului Legământ a oprit pe îngerul morții de a se atinge de cei întâi născuți ai lui Israel, sângele Mielului Nouului Legământ dă viață la toată făptura. Dacă paștile cele vechi au fost o trecere minunată din țara robiei și a suferinței în libertatea Canaanului, Hristos, Paștile cele noi, este trecere de la moarte la viață, trecere din robia păcatului și a diavolului în Canaanul Împărăției veșnice, trecere de la cele pământești la cele cerești. În Persoana lui Iisus Hristos cel Înviat, umanitatea este unită pentru totdeauna cu Dumnezeu, iar din umanitatea Lui îndumnezeită iradiază pentru toți puterea harului Duhului Său, care ne unește cu Tatăl. Pentru aceasta, după învierea Sa din morți, El a putut zice Ucenicilor: „Datu-Mi-s-a toată puterea în cer și pe pământ” și „iată Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Mt. 28, 18; 20).

Hristos cel Înviat, pe de o parte transcende timpul și spațiul, pe de altă parte, umple timpul și spațiul fiind pentru lume ținta existenței sale. Umanitatea mântuită, reprezentată de prima comunitate devenită creștină prin credința în Hristos cel înviat și prin Botez, a avut de la început experiența prezenței lui Hristos în sânul ei. Biserica a avut această experiență din totdeauna mai ales în Euharistia sa. De aceea, pentru Tradiția Ortodoxă, Euharistia este în totdeauna sărbătoare, este sărbătoarea venirii și a prezenței lui Hristos în mijlocul comunității Sale, ca la început în mijlocul Apostolilor. În Euharistie, inima comunității arde de dorul lui Hristos așa cum ardea inima celor doi Apostoli pe drumul spre Emaus și când L-au cunoscut pe Hristos cel Înviat la frângerea pâinii (Lc. 24, 32). De aceea, Euharistia este într-un sens foarte real sărbătoarea Învierii așa cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur în Liturghia sa: „Aducându-ne aminte de cele făcute pentru noi: de cruce, de mormânt, de înviere...” Acesta este motivul pentru care nu putem sărbători Paștile decât numai în Liturghie. Ziua de Paști este prin excelență ziua Liturghiei, a Euharistiei, prin care ne aducem în întregime lui Dumnezeu și ne împărtășim din Trupul și Sângele lui Hristos cel înviat. Avem, astfel, experiența trecerii noastre cu Hristos pentru o clipă din existența aceasta în realitatea Împărăției care va să vină dar, care prin prezența lui Hristos cu noi este deja acum aici.

Euharistia constituie pentru Biserică dovada sigură a învierii lui Hristos așa cum arată Sfântul Pavel: „de câte ori veți mânca această pâine și veți bea acest pahar moartea Domnului vestiți până când va veni” (1 Cor. 11, 26). Apostolii și prima comunitate erau convinși că în Euharistie mâncau Trupul și Sângele lui Hristos trecut prin moarte, dar care a înviat. Dacă Trupul Lui nu ar fi înviat și ar fi rămas în moarte, Euharistia nu ar avea niciun sens, căci un trup rămas mort s-ar fi descompus total, neavând în sine puterea de viață dătătoare. În Sfânta Împărtășanie însă, avem dovada transmisă până azi de Biserică, de la Apostoli, că ei au văzut învierea Lui.

Noi primim în Sfânta Împărtășanie Trupul înviat al Domnului și astfel, ori de câte ori Biserica săvârșește Euharistia, ea trăiește experiența pascală a trecerii Sale din această lume în Împărăția cerurilor prin Hristos, care după Înviere intră în slava Sa. De aceea Euharistia nu este săvârșită numai în ziua de Paști, ci în toate Duminicile anului, numite și Ziua Domnului căci în această zi Domnul a Înviat. Iar prin extensie, Biserica trăiește aceeași experiență pascală a învierii în toate zilele în care săvârșește Euharistia. Așadar, pe de o parte putem prăznuii Învierea lui Hristos de Sfințele Paști numai în Liturghie, iar pe de altă parte de câte ori săvârșim Liturghia trăim experiența pascală a învierii lui Hristos.

Cu toate că Tradiția Bisericii vede o legătură atât de strânsă între Sfințele Paști, Dumnezeiasca Euharistie și Împărăția lui Dumnezeu, observăm în veacul nostru o oarecare ruptură între această credință și viața Bisericii. Nu știm exact unde și când s-a produs, nu știm nici motivele exacte, dar cert rămâne că ea există. Vedem în Săptămâna Mare a Sfințelor Pătimiri mulțimi numeroase de creștini care aleargă la sfințele bisericilor pentru a-și îndeplini „datoria anuală” de a se spovedi și împărtăși. Vedem în noaptea de Paști cum se înghesuie pentru a primi Sfânta Lumină, care tocmai a sosit cu avionul de la Ierusalim. Vedem aproape toată noaptea de Paști mulțimi care vin să ia amestecul sfințit de pâine și vin, numit în popor „paști”, pentru ca să fie prima gustare în această zi de sărbătoare și ca o binecuvântare. Dar mai vedem ceva. La Liturghia pascală, atunci când Potirul ospățului credinței apare în fața comunității, prea puțini sunt aceia care se înghesuie pentru a se împărtăși sau chiar lipsesc cu desăvârșire. Sunt invocate nenumărate motive pentru a argumenta această abținere. Și totuși nu poate nimic explica cum acea comunitate, care cu câteva zile în urmă a fost găsită vrednică, acum nu mai e. Aceste constatări reprezintă o realitate dureroasă a vieții Bisericii și o oarecare superficialitate în trăirea creștină. De aceea, acum, înainte de Sfințele Paști, clerici și laici împreună ar trebui să reflectăm mai mult pentru a remedia această situație, ca atunci când în noaptea Sfintei Învieri ne vom adresa unul altuia tradiționalul „Hristos a înviat!”, aceasta să fie o mărturie a experienței învierii noastre lăuntrice dobândite prin ospățul credinței.

³ Împărtășirea continuă cu Sfințele Taine – dosarul unei controverse – mărturiile Tradiției, Studiu introductiv și traducere Diac. Ioan Lică jr, Editura Deisis, Sibiu, 2006, p.423

⁴ Marc Antoine Costa Beauregard, Dumitru Stăniloae, Mică dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica, Ediția a II-a revăzută, Traducere Maria-Cornelia Lică jr, Editura Deisis, Sibiu, 2000, p.208

⁵ Ibidem, p.191

Întrunirea anuală a membrilor Academiei Europene de Științe și Arte din Salzburg

Valentin Vesa

Sâmbătă, 8 martie 2014, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, a participat la Sesiunea plenară festivă a Academiei Europene de Științe și Arte din Salzburg, Austria.

Această prestigioasă instituție a fost fondată în anul 1990 de către profesorul cardiolog Felix Unger, împreună cu Arhiepiscopul Vienei, cardinalul Franz König, și filozoful Nikolaus Lobkowitz. Până în prezent, academia numără peste 1500 de personalități contemporane, acoperind șapte secțiuni: Științe umaniste, Medicină, Artă, Științe naturale, Științe sociale, economice și juridice, Științele tehnice și ale dezvoltării și Religiiile lumii. Dintre membrii academiei, 30 sunt deținători ai Premiului Nobel.

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a fost ales membru activ al acestei prestigioase instituții la secțiunea „Religiile lumii”, în anul 2007, pe când era Arhiepiscop al Alba Iuliei și Decan al Facultății de Teologie din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” din aceeași localitate. Propunerea nominalizării a aparținut mai multor universitari europeni, invitați ai simpozionelor teologice internaționale de la Alba Iulia.

Sesiunea plenară de anul acesta a avut loc în Aula Magna a Universității din Salzburg, în prezența a numeroși invitați. De la Cluj, Înaltpreasfinția Sa a fost însoțit de Rectorul Universității Babeș-Bolyai, Acad. Prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, de consilierul pe probleme de misiune și protocol al Arhiepiscopiei Clujului, Arhidiaconul Claudiu Grama și de secretarul eparhial, Dr. Valentin Vesa. Momentul culminant al ceremoniei a fost reprezentat de primirea noilor membri ai Academiei, specialiști din diverse domenii științifice, atât din Europa, cât și de pe alte continente. În acest an, printre cei 78 de noi membri, două mari nume din România s-au alăturat comunității academice a acestei prestigioase instituții. Este vorba de Prof. Dr. Coralia Adina Cotoraci, Rectorul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad și Prof. Dr. Nicolae Panin, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geocologie Marină, Universitatea București. Printre noii nominalizați se numără și Excelența Sa, Franz Lackner, Arhiepiscop de Salzburg, și Marele abate Mănăstirii Sfântul Petru din Salzburg, Korbinian Birnbacher.

Cum academia adună oameni de excepție din diverse domenii, obiectivul său principal vizează crearea unei rețele de specialiști și implicarea lor activă la nivel instituțional în problemele cu care se confruntă societatea contemporană, oferind soluții viabile ieșirii din crizele sociale, politice sau religioase contemporane. În acest cadru, anul acesta Dr. Franz Fischler, om politic, fost membru al Comisiei europene pentru agricultură, a susținut un discurs pe tema „Europa la răscruce”, încercând să realizeze o radiografie a peisajului politic contemporan, cu provocările și perspectivele lui, și să intuiască posibile soluții pentru crizele majore prin care trece. Momentele solemne au fost întrerupte de interpretări artistice ale unui cvartet instrumental format din tineri muzicieni, studenți ai universității din Salzburg.

Manifestarea a fost o reușită și s-a încheiat cu o retrospectivă a activităților majore ale instituției desfășurate în anul trecut, precum și o perspectivă pentru anul în curs.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca (martie 2014)

Dacian But-Căpușan

Lărintele lect. univ. dr. Daniel Buda, secretar executiv pentru relațiile bisericești și ecumenice la Consiliul Ecumenic al Bisericilor (World Council of Churches) din Geneva, cadru didactic titular la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Andrei Șaguna” din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, a susținut în calitate de profesor invitat la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, trei prelegeri în perioada 5-7 martie 2014, la nivel licență și master: *An introduction in the History of Faith and Order; The Churches Towards a Common Vision; Moral Discernment in the Churches.*

Centrul de Film al Facultății de Teologie Ortodoxă a organizat marți, 11 martie 2014, proiecția filmului inspirat din realitate: August Rush.

La noul sediu al facultății, studenții specializării Artă sacră, anul II, au organizat o expoziție, sub egida Tehnici artistice, coordonator: lect. univ. dr. Alin-Răzvan Trifa. Vernisajul a avut loc luni, 17 martie 2014.

Miercuri, 19 martie 2014, Concertul anual al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”, susținut de Cvartetul Transilvan, al Filarmonei din Cluj-Napoca, ediția a IV-a, a fost prefațat muzical de un microrecital al Coralei „Psalmodia Transylvanica” dirijată de decanul Facultății de Teologie Ortodoxă, pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, care a interpretat trei piese religioase ale compozitorilor Nicolae Lungu, Gheorghe Danga și Gheorghe Șoima.

Joi, 20 martie 2014, a avut loc în Aula Facultății întâlnirea scriitorului Dan C. Mihăilescu, unul dintre cei mai de seamă cronicari literari contemporani, realizatorul cunoscutei emisiuni: *Omul care aduce cartea*, cu studenții și cadrele didactice ale instituției. Discuțiile cu tema Duhul culturii și cultura duhului au pornit de la cartea al cărei autor este: Oare chiar m-am întors de la Athos?, apărută în anul 2012 la prestigioasa editură Humanitas. Oaspetelui i-a fost decerantă la final medalia omagială a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca de către decanul instituției: pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu.

Un eveniment cultural inedit, care s-a bucurat de prezența unui public numeros, l-a reprezentat lansarea, joi, 20 martie 2014, în Aula Campusului Teologic Ortodox „Nicolae Ivan”, a Filmului documentar „Bartolomeu - Omul fără vicleșug”, o radiografie a vieții Mitropolitului Bartolomeu Anania, realizat de câțiva tineri pasionați de arta cinematografică.

În zilele de 21 și 22 martie 2014 a avut loc cea de-a patra întâlnire de dialog teologic între Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și Mișcarea Focolarelor, cu tema: Iubirea milostivă a Preasfintei Treimi în viziunea teologică a Părintelui Dumitru Stăniloae și a Chiarei Lubich în contextul dialogului ecumenic contemporan. Au prezentat comunicări: pr. prof. univ. dr. Emil Jurcan (Alba Iulia), pr. prof. univ. dr. Alesandro Clemenzia (Institutul Universitar Sophia Loppiano, Italia), pr. prof. univ. dr. Nicolae Moșoiu (Sibiu), prof. univ. dr. Stefan Tobler (Elveția), dr. Joan Patricia Back (Anglia), pr. dr. Albert Rauch (Germania), Severin Schmid (Elveția).

Facultatea noastră a fost reprezentată de: pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului UBB, cu referatul: Iubirea în Treime și iubirea din Treime – cale a restaurării unității în creație, și pr. lect. univ. dr. Cristian Sonea, prodecanul Facultății, cu referatul: Mărturia prin sfințenia vieții, ca exigență misionară în viziunea părintelui Dumitru Stăniloae, și de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, în calitate de organizator și moderator al simpozionului. La sfârșitul lucrărilor, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, prin părintele decan, a încheiat un acord de colaborare cu Institutul Universitar Sophia din Florenza-Lopiano, atât la nivelul profesorilor, cât și al studenților.

Joi, 27 martie 2014, sub egida: 90 de ani de la înființarea învățământului teologic ortodox din Cluj-Napoca (1924-2014), a avut loc o sesiune de comunicări în cadrul căreia au fost prezentate medalioane ale fostelor cadre didactice ale secției istorice ale Academiei / Institutului Teologic Ortodox de la Cluj din perioada 1924-1952: Prof. dr. Gheorghe G. Stănescu (pr. conf. univ. dr. Gabriel-Viorel Gărdan), Pr. prof. dr. Ioan Lupaș (pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru), pr. prof. suplinitor Emil Nicolescu (pr. asist. dr. Cosmin Cosmuța) și pr. prof. dr. Alexandru Filipașcu (pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb). În lunile următoare vor fi organizate manifestări similare, prin care vor fi evocate personalitățile foștilor profesori de Teologie biblică, sistematică și practică ai instituției de învățământ superior teologic ortodox din Cluj, de până în 1952.

STEVEN RUNCIMAN, *Marea Biserică în captivitate. Un studiu referitor la Patriarhia Constantinopolului din perioada premergătoare cuceririi turcești până la Marele Război de Independență*, traducere din limba engleză de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Sophia, București, 2013, 486 p.

Steven Runciman (1903-2000) a fost și rămâne una din personalitățile proeminente ale Bizantinologiei și Medievalității mondiale din secolul trecut. Născut în Marea Britanie, fiind moștenitorul unei averi uriașe, Runciman s-a dedicat întru totul cercetării, călătoriilor și conferințelor nefiind legat decât pentru o scurtă perioadă de timp de o catedră universitară la Cambridge și Istanbul. A devenit însă celebru atât în lumea academică, cât și în cea culturală și bisericească europeană prin lucrările sale dedicate istoriei cruciadelor, relațiilor bizantino-apusene, căderii Constantinopolului, ortodoxiei bizantine și postbizantine, opere redactate într-un stil narativ captivant într-o mare măsură atipic pentru un cercetător modern și un istoric de profesie. De altfel, el însuși a mărturisit că istoria este ca o poveste în care nu atât restituirea obiectivă și interpretarea evenimentului reprezintă sarcina de căpătâi a istoricului, cât mai ales înțelegerea profundă a oamenilor, a sentimentelor și a trăirii personajelor, a gravității întâmplărilor. Astfel, cititorul poate observa că lumea Bizanțului și a Europei Medievale nu au fost pentru Runciman doar două domenii de interes științific, ci o pasiune sinceră dublată de o dragoste adevărată pentru spiritul, cultura, teologia, biserica, moștenirea și etosul lumii romeice sau bizantine ortodoxe, spre al cărei trecut s-a aplecat cu multă dăruire și deschidere lipsit de orice fel de resentimente sau superioritate, care se percep adesea în lucrările unor cercetători occidentali. Și datorită acestui fapt cărțile sale s-au bucurat și se bucură în continuare de o largă receptare în întreaga lume cunoscând numeroase reeditări și traduceri. Până în prezent în limba română au apărut patru volume: *Căderea Constantinopolului* (1991, 2011), *Vecerniile siciliene* (1993, 2011), *Teocrația bizantină* (2012) și *Marea Biserică în captivitate* (2013), publicată în 1968 și 2006 la Cambridge University Press.

Consider această din urmă apariție deosebit de importantă pentru mediul bisericesc și cultural din țara noastră, deoarece accesează evoluția istorică a Patriarhiei Ecumenice mai ales într-o perioadă care, spre deosebire de cea bizantină, nu s-a aflat atât de mult în atenția cercetătorilor români și străini. Retrospectiva oferită de Steven Runciman nu este o simplă restituire evenimentială a istoriei Marii Biserici în perioada turcocrăției, însoțită de o largă perspectivă asupra perioadei de dinainte de cucerirea otomană, ci după o parcurgere a textului, foarte bine gândit și structurat, cititorul va fi capabil să înțeleagă mai bine întregul trecut al Ortodoxiei sud-est-europene în perioada veacurilor 14-19, pătrunzând în universul care a lăsat urme adânci în trupul Bisericii Constantinopolului și a marcat decisiv evoluția tuturor popoarelor ortodoxe. Viziunea autorului este deopotrivă tradițională, prin abordarea raporturilor Bisericii cu Statul (creștin-bizantin și păgân-otoman), prin structurarea identității dogmatice, prin rolul Bisericii în păstrarea, conservarea și cultivarea identității grecești și a educației poporului elen, dar și novatoare, prin capitolele dedicate prezentării contactelor sau relațiilor teologice ale Ecclesiei constantinopolitane cu Roma, cu luteranii germani, cu reformații elvețieni și olandezi și cu anglicanii, acestora adăugându-li-se apoi trei teme deosebit de interesante care survolează filiația și uneori disputa dintre Constantinopol și Moscova, ascensiunea fanarioților și raporturile Marii Biserici cu mișcările naționale, care au dus în cele din urmă la dizolvarea „milietului ortodox” prin nașterea bisericilor naționale.

Cititorul român va fi plăcut impresionat să constate, pe de o parte, cât de cunoscute i-au fost lui Runciman operele lui Dimitrie Cantemir și Nicolae Iorga, pe care-i citează de nenumărate ori, iar pe de altă parte să descopere multiplele sale introspecții în istoria Țărilor și Bisericii Române, evocate mai ales prin prisma legăturilor voievozilor români cu cetatea împărătească, introspecții care oglindesc, de asemenea, detalii referitoare la: ajutoarele acordate de români din Principate bisericilor și mănăstirilor ortodoxe din Țarigrad, Muntele Athos, Țara Sfântă și Sinai, ierarhii celor patru patriarhii antice care i-au vizitat și păstorit pe munteni și moldoveni, domniile fanariote și la revolta eteristă.

Marea Biserică în captivitate ne se descoperă, așadar, a fi nu numai un simplu studiu academic despre Patriarhia Constantinopolului sub stăpânirea otomană, ci o veritabilă cronică care accesează mai bine de o jumătate de mileniu din istoria acelei instituții ecleziastice ortodoxe ce a supraviețuit căderii imperiului creștin al lui Constantin și a influențat deopotrivă istoria Europei Centrale și de Sud-est, a Bisericii și a Neamului nostru românesc, ceea ce o recomandă între lecturile istorice de căpătâi ale oricărui teolog, cleric, monah sau mirean ortodox care dorește să descopere trecutul, pentru a înțelege mai bine situația prezentă a Bisericii Ortodoxe Ecumenice.

Mircea Gheorghe Abrudan

In memoriam

Preotul Dumitru Tomi (1946-2014)

Părintele Dumitru Tomi s-a născut la data de 16 noiembrie 1946, în satul Mocod, comuna Nimigea, județul Bistrița-Năsăud. Școala primară o face la Mocod, ca și studiile elementare iar liceul îl termină la celebrul Gimnaziu Grăniceresc – Liceul George Coșbuc din Năsăud, promoția 1964. Urmează cursurile Institutului Teologic de grad universitar din Sibiu, absolvind în anul 1973.

La 15 iulie 1968, se căsătorește cu Gădălean Monica, asistent farmacist și au împreună 2 copii: Angela, 17 septembrie 1972 și Dumitru, 6 august 1974.

Între anii 1970-1973 este angajat la Protopopiatul Năsăud ca funcționar principal.

Este hirotonit diacon la data de 14 septembrie 1972 pe seama Protopopiatului Năsăud, cu slujire la biserica cu hramul Sfântul Nicoale, iar la 11 martie 1973, preot și duhovnic pe seama Parohiei Rodna, Protopopiatul Năsăud, județul Bistrița-Năsăud. La 1 august 1975 se transferă la Parohia Năsăud I, unde slujește ca paroh până la 1 noiembrie 2010, când se pensionează.

Din toamna anului 2009, a fost greu încercat de o boală, care l-a lăsat fără glas.

Realizări:

Construiește din temelii capela mortuară, în incinta cimitirului parohial Comoara, între anii 1983-1986, prima capelă mortuară din Patriarhia Română pictată integral în interior, renovează capital biserica parohială – catedrala – cu hramul Sfântul Ierarh Nicolae: pictură interior executată de Tistu Victor, tencuială exterior, gard împrejmuire, casa parohială. Formează corul bisericesc, împreună cu profesorul arhidiacon Pop Cornel, un cor de mare valoare, unde activează și cadre didactice de la școlile năsăudene.

Distincții:

1988 – iconom, IPS Teofil, 1993 – iconom stavrofor, IPS Bartolomeu, 1993 – crucea patriarhală – PF Teotist.

La data de 13 mai 2010 primește din partea conducerii orașului Năsăud, titlul de cetățean de onoare, după ce timp de 14 ani a fost consilier în Consiliul local Năsăud.

Pr. Dumitru Tomi (1946-2014)

Pr. Rusu Florin

În ziua de 16 februarie 2014, s-a stins din viață, părintele Tomi Dumitru, preot paroh la Parohia Năsăud I, între anii 1975-2010.

Acum când primăvara se pregătește să îmbrace în veșmintele cele mai frumoase, alese și noi întreaga natură, s-a îmbrăcat pentru ultima dată în sfintele odăjdii și fratele nostru, părintele Dumitru, nu pentru o Sântă Liturghie aici pe pământ ci pentru a liturghisi în ceruri, acolo unde este o veșnică sărbătoare, o veșnică înviere.

A plecat dintre noi un OM, cum l-a descris în Cartea de onoare un apropiat, un preot respectat și respectuos, harnic, altruist și mult răbdător. S-a consumat pe sine, cum spune Sf. Ap. Pavel, a ars asemenea unei lumânări ca să lumineze pe alții și luminând s-a stins la apusul zilei de duminică – ziua Învierii.

De pe buzele dânsului nu s-a putut auzi niciodată cuvântul - Nu se poate! Om cu cuvânt greu, căruia i-a plăcut dreptatea, asemenea mitropolitului Bartolomeu, uneori supărând prin cuvântul său.

S-a implicat în orice acțiune pentru care a fost solicitat, atât de către organele bisericești superioare cât și de către cele civile, cu care a întreținut relații deosebite.

Mândru de misiunea pe care și-a ales-o, spunea asemenea marelui Șaguna: De 100 de ori de m-aș naște tot preot m-aș face! A slujit cu mult devotament, a fost foarte atent la punctualitate, aș putea să-l asemăn cu un ceas elvețian, precis și fără nici o întârziere la toate lucrurile pe care le avea de făcut.

A ținut mult la Biserica lui Dumnezeu, a dorit ca această catedrală care a fost sufletul lui, să fie emblema bisericilor din Țara Năsăudului. Pentru ea și-ar fi dat și viața dacă ar fi fost nevoie, de aceea a luptat mult cu greutățile vremii spre a-i da o înfățișare ca la o mireasă a lui Hristos. Acest lucru ne obligă pe noi urmașii lui, să ducem mai departe acest crez.

A fost sus pe Sinai asemenea lui Moise în duh de rugăciune dar a fost și pe Golgota. A trecut prin duminica Floriilor asemenea lui Hristos căruia i-au fost aduse aclamații – Osana - dar a trecut și prin Vinerea Patimilor auzind glasuri: Răstignește-! Nu e totuna să-i faci preotului icoană sau să-l răstignești!

A mai avut o calitate: aceea că Dumnezeu l-a înzestrat cu o voce minunată și o sensibilitate muzicală deosebită. "Iubite-voi Doamne!" Din glasul lui nu va mai răsună în această catedrală, dar sunt convins că ecoul va vibra mult timp în sufletele credincioșilor care-l ascultau cu atâta drag. Glasul părintelui Tomi și răspunsurile date de corul catedralei, cor pe care l-a format, îți dădeau impresia că ești la un concert, pătruns de Duhul lui Dumnezeu, pentru că preotul este omul care coboară sacral în profan. M. Eliade

Ar putea fi numit Tată al năsăudenilor, gândindu-ne la cei 36 de ani de slujire la Năsăud, la toți cei botezași, cununași dar și la cei pe care i-a condus pe ultimul drum.

A fost un exemplu de viață de familie, familia sfinției sale fiind respectată de credincioși, bucurându-se nespuse de cei 2 copii Angelica și Dumitru-Tică, dar mai mult de cele 4 nepoate care au crescut în casa lui: Anda, Delia, Sonia și Sofia.

Dintre multele sale realizări amintim renovarea capitală a bisericii parohiale cu hramul Sfântul Ierarh Nicolae, pictură interior, tencuială exterior, împrejmuire gard, capela mortuară construită între anii 1983-1986, pictată integral interior, pentru care a fost pedepsit de autoritățile vremii cu șederea la Mănăstirea Nicula o lună de zile, ridicarea casei parohiale, înființarea corului Deisis, pe 4 voci.

A intrat în istoria cu file îngălbenite a orașului Năsăud, prin aportul adus în conducerea urbei, fiind 14 ani în legislativul năsăudean.

Pentru toate aceste realizări, Prea Fericitul Părinte Patriarh Teotist, i-a acordat cea mai înaltă distincție a unui preot de mir: Crucea patriarhală – 20 mai 1993, iar conducea orașului Năsăud i-a acordat titlul de Cetățean de onoare – 13 mai 2010.

Sfânta Euharistie – Canonul pentru Împărtășanie

- Cateheza a VI-a din Postul Paștelui 2014 -

Pr. Liviu Vidican Manciu

Pregătirea aperceptivă

Sfânta Euharistie este o temă fascinantă și deosebit de importantă pentru creștinismul ortodox. Cu cât știm mai multe despre ea cu atât avem posibilitatea de a ne pregăti mai bine și a ne apropia mai sincer de Hristos. Aspectele teoretice, într-adevăr, sunt importante, dar ele rămân niște abstracțiuni dacă nu sunt puse în practică.

Anunțarea temei

Astăzi vom vorbi despre importanța citirii Canonului de Împărtășanie și despre conținutul său teologic.

Tratarea temei

Una din datoriile creștinului este de a merge la sfânta biserică. Pentru a fi considerat un practicant e nevoie de o frecvență duminicală a Sfintei Liturghii. Dar, acestea sunt aspecte formale a ceea ce înseamnă implicarea în viața Bisericii, în duhul creștin. La acestea se adaugă obligatoriu aspectele de trăire reală, de interiorizare a credinței, la care contribuie, decisiv, ritmicitatea euharistică.

Suntem obișnuiți să intrăm în biserică, să participăm la Sfânta Liturghie ca simpli spectatori, considerând prezența noastră suficientă. Adică, ne place să avem locul nostru, să ascultăm cântarea, să urmărim predica. Am transformat toate aceste practici într-o sumă a efortului pe care ar trebui să-l depunem în vederea mântuirii. Toate acestea sunt importante, repet, însă, pentru a fi creștini deplin, suntem nevoiți să ne străduim mai mult.

Duminica trecută, am putut observa cât de importantă este Sfânta Euharistie, câtă nevoie avem de Ea, ce dar mare este de la Dumnezeu. Ea este șansa noastră, medicamentul pentru eternitate, este Hristos care s-a jertfit pentru noi, or, în aceste condiții, pregătirea noastră trebuie să fie una cu totul și cu totul specială. Sfinții Părinți ne-au lăsat moștenire Canonul Sfintei Împărtășanii.

Unde găsim acest canon?

De obicei îl găsim în cartea numită Ceaslov, carte la care avem cu toții acces, dar și în alte cărți de cult. Acum aș dori să evidențiez doar cărțile pe care credinciosul de rând le poate procura. Așadar, Ceaslovul, Cărțile de rugăciuni, majoritatea au la final Canonul pentru împărtășanie, ne sunt cel mai la îndemână.

Când trebuie citit canonul?

De fiecare dată când mergem la Sfânta Liturghie și dorim să ne împărtășim. Preoții sunt obligați să-l citească înaintea săvârșirii fiecărei Sfinte Jertfe.

Cum trebuie citit canonul?

Atât în Liturghier cât și în Ceaslov ne sunt oferite câteva indicații. Prima parte din canon se citește seara, înainte de Împărtășanie, în timp ce a doua parte dimineața. Suntem atenționați când intrăm în partea a doua a canonului, cu următoarele cuvinte: „Trupul Stăpânului vrând să-L primești spre hrană, Fii cu frică să nu te arzi, că foc este; Sângele Lui vrând să-L bei spre împărtășire, Mergi și cu cei ce te-au mahnit sau i-ai mahnit te împacă, Și așa îndrăznește de ia Hrana sfântă. Vrând să te-mpărtășești cu Jertfa de Taină, Cu al Stăpânului Trup făcător de viață, Întru acest chip te roagă cu cutremur.”

Ce mesaj are canonul pentru creștin? Prin citirea canonului, prin încercarea de a-l interioriza, de a-l face activ, creștinul se transpune în starea de penitent, de pocăit, de om ce-și plânge păcatele și se socotește nevrednic pentru a se apropia de Hristos. „Eu, nevrednicul!”, „nu sunt vrednic să mă împărtășesc”, „fă-mă vrednic”, iată doar câteva expresii care pun în lumină frumusețea trăirii ortodoxe, o frumusețe ce rezultă din smerenie. Creștinul ortodox niciodată nu se va simți suficient de bine pregătit pentru a se împărtăși, dar cu umilință, cu inimă frântă și frică de Dumnezeu se apropie de potir și-L roagă pe Mântuitorul să-l facă părtaş la Împărăția Sa. „Fă-mă vrednic de aceea” sau „Ci vezi, Doamne, smerenia mea și-mi iartă toate păcatele mele; vezi, că s-au înmulțit mai mult decât perii capului meu fărădelegile mele”, spunem în

Canon prin Sfântul Simeon Metafrastul.

De la un capăt la altul al canonului, ca un fir roșu, se evidențiază motivul pentru care ne împărtășim: „spre iertarea păcatelor, spre împărtășirea cu Duhul Sfânt, spre viața de veci” sau cum spune Sfântul Vasile cel Mare: „și să-mi fie mie Sfintele Taine spre tămăduire și curățire, spre luminare și pază, spre mântuirea și sfințirea sufletului și a trupului; spre izgonirea a toată nălucirea, a faptei rele și a lucrării diavolești (...) spre înmulțirea faptei bune și a desăvârșirii”.

Această purificare este necesară pentru ca harul să poată lucra nestingherit, pentru ca omul să se poată uni cu Hristos, pentru ca omul să devină „hristos”.

Conștiința stării de păcătoșenie ne face să-L rugăm: „Știu, Doamne, că mă împărtășesc cu nevrednicie cu preacuratul Tău Trup și cu scump Sângele Tău, și vinovat sunt, și osândă mie însumi mănânc și beau, neputându-mi da seama, precum se cuvine, de Trupul și Sângele Tău, Hristoase, Dumnezeul meu”. Aceste rugăciuni au menirea de a ne trezi, de a ne pune înainte importanța actului de a ne împărtăși. Nici nu ne dăm seama ce înseamnă să-l primim pe Hristos în noi, dar, nevoia absolută de El, ne face să ne apropiem.

Canonul este cu atât mai important cu cât nu ne permite să ne semețim, să ne mândrim. Sunt creștini care au o viață activă, se plimbă pe cărările sfințeniei, și în orice moment pot cădea în mândria omului care-și face foarte bine treaba. Canonul este asemeni unui clopot care ne atenționează cu privire la starea noastră reală și la vrednicia noastră.

Întorcându-ne la stihurile canonului ne oprim puțin la următoarele: „Mergi și cu cei ce te-au mahnit sau i-ai mahnit te împacă, Și așa îndrăznește de ia Hrana sfântă”. Probabil este cel mai greu lucru pe care trebuie să-l facem. Dar, atunci când vom încerca să ne argumentăm nevinovăția,

când vom judeca cu asprime pe cel care ne-a greșit și vom găsi toate motivele din lume să nu-l iertăm, să ne gândim la miza actului de iertare: unirea cu Hristos. Oare, dacă ne vom concentra asupra darului pe care-l vom primi, un dar inestimabil, nu va merita să iertăm din toată inima? Prin urmare, canonul nu este doar un șir de rugăciuni pe care trebuie să le spunem. Este un complex de factori interni și externi, care de la interiorizarea rugăciunii până la dialogul întru iertare cu cel care ne-a făcut rău sau căruia i-am făcut rău, se împlinesc sau este invalidat.

Creștinul îi cere Domnului: „cu sufletul și cu trupul să mă sfințesc, Stăpâne, să mă luminez, să mă mântuiesc, să-Ți fiu locaș prin împărtășirea cu Sfintele Taine, avându-Te pe Tine locuitor întru mine, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt”. Cum putem fi locaș a lui Dumnezeu dacă în noi zace ura, neiertarea? Cum poate sălășlui Hristos într-o casă posedată? Nu suntem noi, cu atât mai mult, motivați să iertăm când știm, prin citirea canonului, care este planul lui Dumnezeu cu noi? Când știm că putem deveni gazde al Oaspetelui ceresc?

Canonul are 12 rugăciuni semnate de sfinți ca: Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Simeon Metafrastul, Ioan Damaschinul și Simeon Noul Teolog, oameni care în pofida sfințeniei lor au înălțat către Dumnezeu rugăciuni din care rezultă conștiința păcătoșeniei lor. Dacă ei s-au rugat așa, cu atât mai mult noi!

Recapitularea

Se va face pe scurt recapitularea ideilor principale

Generalizarea

Canonul intră într-o schemă mai amplă de rugăciune a creștinului ortodox. Așa cum este important canonul împărtășaniei pentru apropierea de Trupul Domnului, importante sunt și celelalte rugăciuni pe care le găsim în Ceaslov și în cărțile de rugăciuni: Canonul îngerului păzitor, Canonul Domnului Iisus, Rugăciunile de dimineață, Rugăciunile de seară, pentru a sublinia doar câteva dintre ele. La acestea se pot adăuga și altele.

Actualizarea

E atât de bine să ne împărtășim! Presiunea zilnică la care suntem supuși nu poate fi rezolvată cu medicamente, stresul cotidian, această boală a omului modern, nu poate fi vindecată decât cu Hristos. El lucrează în noi cu aceeași iubire cu care S-a jertfit pe Cruce, dar are nevoie de concursul nostru. Are nevoie de pocăința noastră, de efortul nostru în lucrul cu harul, de iertarea noastră, de iubirea noastră. Toate acestea se împlinesc în măsura în care Canonul Împărtășaniei nu e numai citit, ci e trăit, nu e numai parcurs automat, din reflex, că așa trebuie, ci e pus în practică. Să ne ajute Bunul Dumnezeu să ne depășim slăbiciunile. Amin!

Crucea în sălile de clasă

Ungureanu Cezar

ai puțin mediatizată la noi, decizia CEDO în cazul Lautsi și alții împotriva Italiei, din anul 2011, a stabilit caracterul nediscriminatoriu al crucii în sălile de clasă. Înalta Curte Europeană din Strasbourg a respins pretenția acuzării, a lui Lautsi, conform căreia au fost încălcate conținutul dreptului fundamental al libertății de conștiință (art. 2), și cel privind persecuția religioasă (art. 14). Concret, hotărârea CEDO dă dreptul Italiei (nu Bisericii) să expună în continuare crucea în clasele școlilor de stat.

Merită să reluăm, chiar și pe scurt, argumentul eclesial pentru care prezența simbolurilor religioase în sălile de clasă ar trebui să fie încadrată legal. Pledoaria Italiei înclină pentru concentrarea prestigiului crucii în sintagma de „specificitate națională”, derivată din „dezvoltarea istorică, culturală și teritorială a Italiei și din atașamentul înrădăcinat și de lungă durată pentru valorile catolicismului”. Adaptat spațiului nostru eclesial, creștin-ortodox, argumentul „specificității naționale”, ca fiind îndreptat dinspre secular spre religios, formulat în aceeași formă, pe același ton, doar că dinspre religios spre secular, devine destul de neadaptat. Chiar cu un ușor iz pasional de (re)legitimare politică. Până la urmă, mesajul Bisericii pentru fiii ei este că trebuie să accepte crucea sau icoanele în sălile de clasă întrucât acestea exprimă specificul de cultură, artă și de istorie al unei țări? În această optică, care mai este diferența între drapelul României și Sf. Cruce? Cred că asupra acestui aspect trebuie încă să mai dezbaterem.

Fără a nega contribuția pe care Ortodoxia locală a avut-o în formarea și evoluția țării noastre, cred că ar fi util să trecem din palierul istoric, în cel al eticii sociale pentru a găsi un răspuns mai pertinent față de ceea ce s-a formulat în această dezbateră. Dacă ne uităm în Noul Testament, etosul creștin a fost exprimat de Sf. Pavel prin instrumentalizarea conceptului de „cruce” din metafora formulată în Gal 2, 20: „m-am răstignit împreună cu Hristos”. Astfel că etica creștină, chiar de la temelia ei istorică, începe prin asumarea asimetrică a etosului „împreună răstignirii” cu Hristos, pentru ca mai departe, în virtutea acestei spiritualități, să modeleze societatea în care s-a manifestat, prin contribuția imensă la dezvoltarea culturii, artei și a istoriei locale sau regionale.

În modernitatea specifică nouă, șansa aceasta rămâne cu atât mai mult cu cât România este un stat secular, bazat pe principiul neutralității religioase. Aceste două concepte de „stat secular”, respectiv „neutralitate religioasă” nu înseamnă că statul este împotriva religiei. Din contră, cred că statul secular, în care autoritatea politică nu mai este legitimată prin cea religioasă, făcând practic din Biserică un fel de stăpânitor absolut al istoriei, dă șansa religiei să se afirme în mod independent, prin ea însăși, transparent, în virtutea angajamentului social pe care îl are cu statul (pentru România: Legea 489/2006). De asemenea, principiul neutralității statului, nu se confundă cu principiul laicității, ci presupune distanțarea, din partea statului, față de propovăduirea determinată și exclusivistă a oricărei religii. Prin aceasta, statul permite prezența simbolurilor religioase în spațiul public, însă nu se amestecă în promovarea lor. Prezența crucii în spațiul public nu obligă pe nimeni la cinstirea ei, sau la studiul obligatoriu al religiei (simbol religios pasiv). Or, dat fiind faptul că, într-o oarecare măsură, inclusiv conceptele de „secularizare” și „neutralitate” au ceva de datorat creștinismului, cred că privirea noastră ar trebui să se îndrepte către cauza problemei, nu către efectele ei. Adică, prezența crucii în sălile de clasă ar trebui să reflecte etosul nostru creștin care a făcut posibilă experiența cadrelor societății în care ne manifestăm, cu achizițiile ei bimilenare.

În concluzie, cred că din sfera de-secularizării valorilor moderne ar trebui să vină răspunsul Bisericii față de prezența simbolului primordial al creștinismului în sălile de clasă. Nu ca pe un serviciu pe care statul i-l face religiei, ci ca pe o constatare sinceră pe care „stăpânitorul zilei” o face față de propria sa devenire istorică. Pentru argumentul Bisericii, crucea este expresia specificității sale etice și teologice care repune în fața ochilor noștri statutul de „împreună răstigniți” cu Hristos. De aici, din acest etos care încă există, pornește în istorie împlinirea unei dorințe, anume cea de constituire a unei Europe creștine, nu a unei societăți atee.

Pelerinaj în ISRAEL cu ocazia Praznicului Schimbării la Față a Domnului

(17-23 August) 2014

ZBOR DIN BUCUREȘTI

Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, prin Centrul de pelerinaje „Renașterea”, organizează în perioada 17-23 august 2014, un Pelerinaj în Țara Sfântă. Conform Calendarului iulian, în data de 18 august va fi și Praznicul Schimbării la Față, fapt pentru care, pelerinii se vor putea închina în biserica ortodoxă pe Muntele Tabor

.Pelerinajul își propune să refacă geografia locului în care a predicat și învățat Mântuitorul Hristos, ca un drum inițiativ pentru fiecare creștin, care se angajează în descoperirea rădăcinilor profunde ale credinței.

Prețul întregului pachet se ridică la valoarea de 720 Euro.

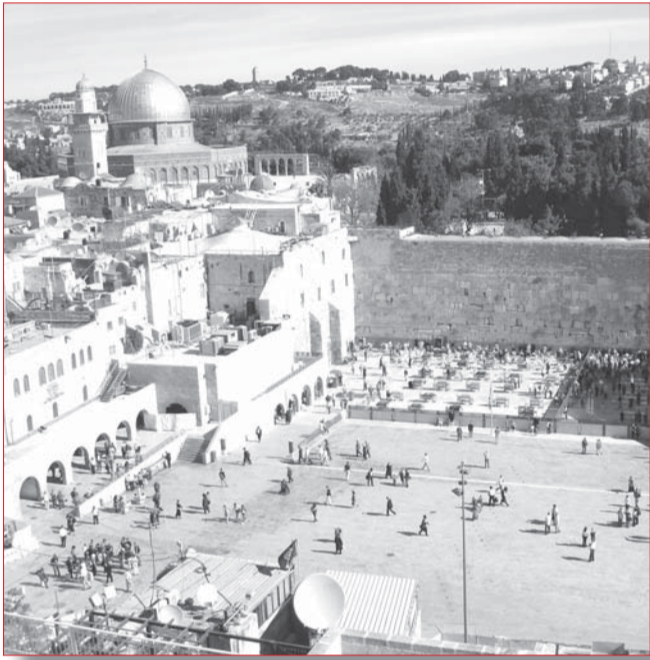
Prețul include:

Bilete de avion București – Tel-Aviv și Tel-Aviv – București;

Taxe de aeroport;

Asistență în aeroport la sosire și plecare;

Primire și transfer de la și la aeroport la sosire și plecare în Israel;

6 nopți cazare la hoteluri de 4* în Tiberias (2 nopți), Bethlehem (4 nopți) – categoria hotelurilor este cea oficială pentru Israel și Palestina;

7 zile demi-pensiune (mic dejun și cină – bufet suedez);

Taxa de intrare la obiectivele religioase și turistice din program (Ghetzimani, Capernaum, Ierihon, Betlehem și taxi pentru Muntele Tabor și la Sfântul Sava);

Autocar 3* pentru transport în Israel pe toată durata programului;

Ghid evreu de naționalitate română în Israel;

Preot însoțitor pentru grup;

Pretul nu include:

Tips-uri pentru șofer și ghid (30 €) – se achită în Israel

Asigurarea medicală de sănătate 37 de lei indiferent de vârstă

Transportul de la Cluj-Napoca la aeroportul Henri Coandă – București, aproximativ 200-220 lei de persoană dus-întors.

Acte necesare:

Pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării din țară

Calendarul Pelerinajului;

Ziua I

Plecarea din Cluj-Napoca cu autocarul la ora 23.00 (16 august 2014) Decolare de pe aeroportul Henri Coandă din București la ora 10.45 și sosirea la Tel Aviv ora 13.20. Ne îndreptăm spre HAIFA, splendid oraș – port la Mediterană, aflat într-un mare golf la poalele Muntelui Carmel. Vom privi Templul cultului Bahai, cu grădinile pe terase-etajate, superioare grădinilor de la Versailles. Vom vizita Biserica Stela Maris (Stea Mării), cu grotă Sf. Prooroc Ilie Tezvitianul. Cazare și cină în orașul Tiberias la hotel de 4*.

Ziua II

Mic dejun. Deplasare la Cana Galileii – vizitarea bisericii ortodoxe, aflată pe locul casei lui Simon Cananitul unde a avut loc prima minune a Domnului: transformarea apei în vin. Nazaret, vizitarea Bisericii Catolice Buna Vestire, ridicată pe locul casei Sf. Ioachim și Ana și a Bisericii Ortodoxe Sf. Gavriil, ridi-

cată pe locul izvorului Mariei, biserică pictată de frații Moroșanu în anul 1977. Deplasare la Capernaum, supranumit „Orașul Domnului”, Tabgha unde Iisus a săvârșit minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor, Muntele Fericirilor – locul unde Mântuitorul a rostit Fericirile. Opțional și în funcție de timp și de starea atmosferică, plimbare cu o copie a „bărcii lui Iisus”, pe apele Mării Galileii și vizită la Caprice, la fabrica de aur și diamante. Cazare și cină în orașul Tiberias la hotel de 4*.

La ora 20:00 ne îndreptăm spre Muntele Tabor și vom urca la biserica grec-ortodoxă a Schimbării la Față a Domnului. Vizitarea mănăstiri și a celor 3 colibe simbolice. Participare la Sfânta Liturghie. Ora coborârii va fi stabilită de grup. Retur la hotel și odihnă.

Ziua III

Mic dejun. Deplasare spre Valea Iordanului. Yardenit-vizită la locul amenajat al botezului Domnului Hristos. Deplasare la Ierihon cel mai vechi oraș din lume, apoi urmează vizită la biserica grec-ortodoxă unde vom vedea dudul lui Zaheu, Biserica și Căminul românesc de la Ierihon. Coborâm la Marea Moartă, – 400 m, cea mai joasă altitudine de pe glob și vom ajunge la Qumran (vechiul Centru al Esenienilor), scurtă oprire la magazinul cu produse cosmetice. Opțional și în funcție de timp baie în Marea Moartă gratuit la ștrandul Chibutzului Kalia. Continuăm drumul cu autocarul până la Hozeva și vizităm Mănăstirea Sf. Gheorghe, unde se păstrează moaștele Sf. Ioan Iacob Românul de la Neamț. Cină și cazare la hotel de 4* în Bethleem.

Ziua IV

Mic dejun. Bethleem, vizitarea bisericii orodoxe și a criptei unde s-a născut Domnul, apoi a Bisericii romano catolice Sf. Ecaterina și Grotă Laptelui. Continuarea drumului în deșert cu minibusuri arabe până la Mănăstirea Sf. Sava și Mănăstirea Sf. Teodosie. Cină și cazare la hotel de 4* în Bethleem.

Ziua V

Mic dejun. Începem pelerinajul urcând pe Muntele Măslinilor, pentru a vedea de sus panorama Ierusalimului și a Sfintei Cetăți. Vizitarea Mănăstirii ruse Eleon, a bisericii Pater Noster (Tatăl nostru), a Bisericii Dominus Flevit (Domnul a plâns), Grădina Getsimani cu Biserica Națiunilor (Agonie), Biserica Mormântului Maicii Domnului și Peștera Getsimani. Vom intra în Cetatea Sfântă prin Poarta Sf. Ștefan. Vizitarea casei în care a locuit Fecioara Maria în Cetatea Antonia. Parcurgem pe jos Via Dolorosa cu cele 14 locuri în care s-a oprit Domnul până la Sfântul Mormânt. Urcare pe Golgota, închinare la Piatra Ungerii, intrăm în Mormântul Domnului pentru a ne închina, vizitarea tuturor paracliselor sfinte. Cină și cazare la hotel de 4* în Bethleem.

Ziua VI

Mic dejun. Vizită pe Muntele Sionului, la Biserica Adormirii Maicii Domnului, Foișorul – Cina cea de taină (locul primei biserici creștine din lume), Mormântul marelui rege David. Vizită la Zidul Plângerii și la Biserica românească din Ierusalim. Cină și cazare la hotel de 4* în Bethleem.

Ziua VII

Mic dejun. Vizită la Ein Karem – patria Sf. Ioan Botezătorul cel mai mare om născut de o femeie, vizitarea bisericii Sf. Ioan și a Fântânii Fecioarei Maria. Deplasare la Lod-antica Lida, unde se află biserica și mormântul Sf. Mare Mucenic Gheorghe. Vizită la JAFFA (Iope), cu biserica Sf. Mihail. Deplasare spre aeroportul Ben Gurion la Tel Aviv. Decolare de la Tel Aviv ora 17.40, aterizare la București ora 21.00. Plecare cu autocarul și sosire la Cluj dimineața următoare (24 august 2014).

Pelerinaj în Ucraina

15 - 22 mai 2014

Ziua 1-15 mai (joi) Cluj-Napoca (ora 8.00) – Mănăstirea Moldovița – Mănăstirea Sucevița – Mănăstirea Bogdana (Rădăuți) - Vama Siret – Mănăstirea Bănceni - cazare și masă (Ucraina). **421 km**

Ziua 2- 16 mai (vineri) Micul dejun. **Cernăuți** (Catedrala Sf. Duh, Biserica Sf. Nicolae, Mănăstirea Bucovinskaea, clădirea Universității – fosta Mitropolie 2 euro).

Plecarea spre Kiev. Mănăstirea Boian – mănăstire românească de maici, unde se află icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului; Cetatea Hotin a lui Ștefan cel Mare, care se află pe malul Nistrului (opțional 2 euro) Seara sosirea la Kiev cazare și cină la Mănăstire. **602 km**

Ziua 3- 17 mai (sâmbătă) – Pelerinaj pe la Mănăstirile și Bisericele din Kiev: Mănăstirea Goloseevo (moaștele Cuv. Alexii, mormântul Cuvioasei Alipii) Mănăstirea Sf. Iona, care se află în

grădina botanică (moaștele Sf. Iona, peșterile Zverinet); Mănăstirea Chitaevo (moaștele Cuv. Teofil, mormântul și peștera Cuv. Dositea); Mănăstirea Sf. Panteleimon “Teofania”, izvorul Maicii Domnului și Sf. Panteleimon; Mănăstirea Vedenskii (icoana Maicii Domnului “Îndeamnăne la smerenie”, moaștele Sf. Olimpiada și Sf. Dimitra); Excursie prin oraș cu autobuzul (parcul Biruinței, parcul Marinskii, Parlamentul, Cabinetul de Miniștri, strada și piața principală), oprire pe piața Sofiei, unde se află cea mai veche biserică – Catedrala Sf. Sofii. Excursie pe teritoriul muzeului “Sf. Sofia” și în biserică; Mănăstirea Pocrovskii (Catedrala Sf. Nicolae unde se află moaștele Sf. Anastasia Kneaghina, întemeietoria Mănăstirii); Mănăstirea Florovskii (moaștele sf. Elena, icoana cuv. Serafim de Sarov); Cina la trapeza Mănăstirii. **84 km**

Ziua 4-18 mai (duminică) – Lavra Pecersca din Kiev

9.00 – Liturghia în Catedrala Adormirea Maicii Domnului (în limba română - cine este pregătit se poate împărtăși). Peșterile Sfântului Antonie și a Sfântului Teodosie – întemeietorii Lavrei Pecersca (unde sunt peste 100 moaște întregi); Izvoarele Sf. Antonie și Teodosie; Masa în Lavră. Excursie cu vaporușul pe Nipru (opțional 5 euro); Timp liber în oraș pentru cumpărături; Întoarcere la hotel, cina. **35 km**

Ziua 5-19 mai (luni) – Cernigov (150 km de la Kiev) Micul dejun la trapeza Mănăstirii. Catedrala Sf. Treimi din Cernigov (1696), moaște Sf. Ierarh Teodosie, Sf. Ierarh Filaret și ale Sfântului Lavrentie (1950); Mănăstirea Sfânta Treime a Sfântului Ilie (peștera și fântâna Cuv. Antonie de 1000 de ani cu apa tămăduitoare în special pentru ochi); Casa unde a locuit Cuviosul Lavrentie de Cernigov. Mănăstirea Adormirii Maicii Domnului de Eleț unde se află icoana facatoare de minuni; Biserica Sf. Treimi și alte biserici din cetatea veche (biserica Sf. Boris și Gleb, biserica Colegiului din Cernigov), plimbare prin vechea cetate; La întoarcere din Cernigov spre Kiev – Mănăstirea Sf. Gheorghe în satul Danevca (icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului “Eu sunt cu voi și nimeni împotriva voastră”) Întoarcerea la Kiev, cina și pregătirea bagajului pentru plecare. **330 km**

Ziua 6-20 mai (marți) – Lavra Pociavev Micul dejun, plecare spre Pociavev. Pe drum – Mănăstirea Coreț, icoana făcătoare de minuni; Lacul Sfintei Ana – tămăduitor în special pentru femei, (se recomandă o cămașă albă pentru a intra în lac); Cazare la Pociavev în hotelul mănăstirii, cina. **485 km**

Ziua 7-21 mai (miercuri) – Ne închinăm la icoana Maicii Domnului de la Pociavev; Talpa Maicii Domnului; moaștele Cuv. Iov și Amfilohie, peștera Cuv. Iov; Sfânta Liturghie în Catedrala Adormirii Maicii Domnului sau a Sf. Treimi; Prânzul și plecarea spre Mănăstirea Bănceni. **280 km**

Ziua 8-22 mai (joi) – Mănăstirea Bănceni - plecarea spre Cluj-Napoca. Trecerea la Vama Siret; **422 km.**

Preț: 380 Euro

Prețul include: Transport cu microbus sau autocar clasificat 3* (în funcție de numărul de persoane înscrise) Mic dejun și cină. Ghid ucrainian vorbitor de limbă română (Preot)

Preot însoțitor din România

Prețul nu include: Asigurarea medicală 35 de lei indiferent de vârstă Intrarea la obiective aprox. 5 euro

Acte necesare:

Pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării.

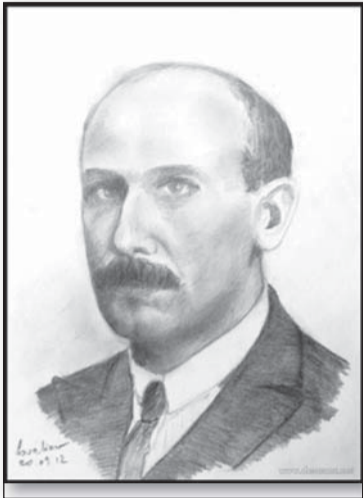
Înscrieri, detalii și informații suplimentare puteți obține la sediul **Centrului de Pelerinaje Renașterea**, din Piața Avram Iancu nr. 2., la **DI. Cristian Moldovan**. Tel: 0723-583822; 0264-431020; e-mail: pelerinaje@mitropolia-clujului.ro sau moldovandumitru@yahoo.com.

Ion Barbu, un „suflet mai degrabă religios...”

Mircea Gelu Buta

n mărturisitor incontestabil al Ortodoxiei a fost și poetul Ion Barbu, considerat unanim unul dintre cei patru mari autori lirici din epoca interbelică, alături de Tudor Arghezi, Lucian Blaga și George Bacovia. Există autori, precum Horia Stamatu, una din marile voci literare ale Exilului, care îl consideră pe Ion Barbu drept „cel mai mare poet român (...) de la Eminescu încoace”¹. Tot Horia Stamatu evocă, într-o scrisoare, „revoluția făcută de Ion Barbu, care a dat versului românesc o sonoritate și o sintaxă absolut noi, așa cum Mallarmé și Valery au făcut în Franța, sau în Germania Rilke și Ștefan George...”².

Ion Barbu. Desen de Covaliov Victor

După cum se știe, Ion Barbu este pseudonimul matematicianului Dan Barbilian, care, potrivit unei schițe biografice întocmite de către Dinu Pillat, în anul 1942, „Este numit profesor la catedra de algebră de la facultate, urmând să nu se mai ocupe cu precădere, ca până atunci, de fundarea axiomatică sau grupal-teoretică a geometriei, ci să se dedice în exclusivitate problemelor de algebră, pentru ca abia în ultimii ani de viață, din 1958 încolo, să se întoarcă la geometrie și să studieze spațiile, care sfârșesc prin a ajunge să fie desemnate în matematicile contemporane ca «spații Barbilian»”³.

Volumul de versuri „Joc secund”, care a revoluționat poezia românească, a fost tipărit în anul 1930 la Editura Cultura Națională, condusă de marele lingvist și om de cultură Alexandru Rosetti, prieten și congener cu autorul. În anul 1967, Alexandru Rosetti a început să evoce în săptămânalul literar „Lucașul” o suită de scriitori români interbelici importanți, medaliale rezultate fiind ulterior adunate într-un succint volum intitulat „Cartea albă”. Iată un episod semnificativ legat de Ion Barbu: „Într-o zi, – povestește Rosetti – Barbu m-a chemat dimineața la telefon – ceea ce nu se întâmplase niciodată – și m-a întrebat cum și-ar procura un exemplar din «Biblia» lui Șerban Cantacuzino (1688; in folio impunător, de circa 1000 de pagini, tipărite pe 2 coloane, un monument tipografic și un monument de limbă). Întrebat de ce are nevoie de această carte, prețioasă pentru bibliofili și filologi, mi-a răspuns că vrea să se pregătească de moarte: în această eventualitate, să fie găsit răsfoind cartea, «pour mourir en beauté!»”⁴. Pe românește: ca să moară fericit.

După prăbușirea regimului comunist și îndeosebi în anii din urmă, s-a scris mult despre procesul Noica – Pillat, o înscenare judiciară cu efecte dramatice, menită să bage frica în intelectualii și artiștii din România neraliați regimului. În acest lot numeros, ajuns în boxă în anul 1959, s-a numărat și Nicu Steinhardt. După grațierea din vara anului 1964, scriitorul Dinu Pillat, care fusese condamnat la 25 de ani de muncă silnică, a putut să-și reia activitatea literară, iar în anul 1968 a îngrijit și prefațat un volum de „Versuri și proză” al lui Ion Barbu, apărut în câteva zeci de mii de exemplare, din care am citat mai sus observația legată de matematicianul Dan Barbilian, respectiv, volumul Ion Barbu, „Pagini de proză”, imprimat într-un tiraj de peste 12 mii de exemplare, după cum atestă caseta tehnică a cărții. Cu referință la opera lirică a lui Ion Barbu, într-o amplă exegeză care o precede în volumul din anul 1968, retipărit în anul 1984, Dinu Pillat spune: „Câteva bucăți din «Joc secund» relevă în poet un vizionar mistic (...) Printre acestea, «Timbru» dă sentimentul capodoperei, formulând magnific ipoteza imnului ideal, în măsură a tra-

duce ceea ce tăcerea reculeasă a pietrei, a pământului și a apei închide spre slava Creatorului lor”⁵.

Într-un alt studiu de câteva zeci de pagini, intitulat „Viața și ideea lui Ion Barbu”, așezat în fruntea culegerii „Pagini de proză”, Dinu Pillat (el însuși un credincios îmbisericit) afirmă cât se poate de limpede: „Ion Barbu a fost un credincios fervent, care nu s-a îndoit niciodată de existența lui Dumnezeu. (...) Concepea creștinismul în accepțiunea sa ortodoxă, neîmpăcându-se bunăoară deloc cu protestantismul, confesiunea soției sale”⁶.

În anul 1929, când a apărut romanul lui Mateiu I. Caragiale „Craii de Curtea-Veche”, care va deveni cartea cea mai iubită de Ion Barbu (ca și de Nicolae Steinhardt, de altfel) din literatura română, scriitorul a publicat un articol, „Răsăritul Crailor”, în ziarul „Ultima oră”, lectură în cheie mistică a narațiunii, care avea să devină un text de referință, unde se arată: „Revelațiile sînt multe în cartea «Crailor» și ca săgetate din cununile Sfințelor Locuri. // Criticul Radu Dragnea îmi spunea, nu de mult, că «Năpasta» e singura scriere românească modernă în care ortodoxia se mărturisește, cu atât mai impresionant cu cât fără vrerea autorului. «Sufletul lui Ion – spunea așa de frumos Dragnea – îl văd ancorat în Ierusalimul vecinic și dulce sărutat de Născătoarea». N-am recitat «Năpasta». Presupun că Dragnea are dreptate. // Dar atunci, această cealaltă operă, (Craii de Curtea – Veche, n.n.) atât de temătoare că Dumnezeu nu e niciodată numit, ci implicat în lucrarea uneltei lui căzute, cu cât oglindește dreapta credință de la Răsărit”⁷.

Opera lirică a lui Ion Barbu înseamnă un singur volum: „Joc secund”. Mai există, desigur, cele aproape treizeci de poeme anterioare capodoperei sale, după care, din anul 1930 și până în anul 1961, când a trecut la cele veșnice, nu a mai scris decât unele versuri de circumstanță și câteva poeme ocazionale, între care superba poezie „Protocol al unui club Mateiu I. Caragiale”, dedicată lui Alexandru Rosetti. În primăvara anului 1941, solicitat de revista „Pan”, Ion Barbu publică un „Cuvânt către poeți”. La vârsta de 46 de ani, el își considera încheiate conturile cu poezia, mărturisind: „Să alegi între grațios și Grație, iată canonul întrebării. Suflet mai degrabă religios decât artistic, am vrut în versificările mele să dau echivalentul unor stări absolute ale intelectului și viziunii: starea de geometrie și, deasupra ei, extaza. Melodioasele plângeri ale poezilor nu le-am prea înțeles. Și azi cred că locul întâi în Cetate e al Preotului, celelalte, urmând, ale Învățătuului și Luptătorului. Dar, fără îndoială, al patrulea loc îndată după acestea se cuvine Poetului”⁸.

⁵ Ion Barbu, Versuri și proză, p. XXXI.

⁶ Idem, Pagini de proză, Ediție, studiu introductiv și note de Dinu Pillat, Editura pentru literatură, București, 1968, p. 35.

⁷ Idem, Versuri și proză, p. 177.

⁸ Ibidem, p. 182.

Metamorfoză și spiritualitate în opera lui Constantin Brâncuși

Laura Turcan

metamorfoză interioară în viața lui Brâncuși are loc în anul 1907, când părăsește sculptura de tip academic, faza rodiniană, încercând să reinvie motive plastice aproape uitate. Sculptorul a simțit probabil nevoia „de-a imprima acestei sculpturi occidentale, pe care o învățase cu atâta osârdie, la București și la Paris, «sufletul de viață pe care îl pierduse». Și nu orice viață, efemeră, ci una eternă... reinodând totodată legătura pierdută cu transcendența, cu Dumnezeu din arta veche simbolică, cum era și cea a strămoșilor lui”¹.

O devenire epectatică, având caracteristicile unei metamorfoze continue, poate fi observată în evoluția ulterioară a sculptorului. Ea se reflectă mai ales în acele teme plastice care revin obsesiv, serii care se dezvoltă cu trecerea timpului, unde fiecare operă este o treaptă spre un stadiu superior. În acest sens am putea aminti lucrările Măiastra și Coloana fără sfârșit, deși există și altele exemple relevante. (Critica românească supradimensiona „specificul național” din opera sa, dar această limită interpretativă este depășită, începând cu anul 1934, de

Petru Comarnescu. El consideră opera marelui sculptor ca având nu doar valoare românească, ci și universală, și vorbește despre o confluență între național și universal.)

Sinteză a tuturor operelor brâncușiene, Coloana infinitului este locul de întâlnire dintre pământ și cer, fiind asemănată în concepțiile multor critici cu arborele vieții, cel care străbate cele trei zone: cea subpământeană, cea a pământului și cea celestă. De asemenea este comparată cu stâlpii funerar și cu cei de la pridvoarele caselor țărănești, cu arborele cosmic, cu axis mundi, reprezentând un îndemn la înălțare și transcenderea acestei lumi. Rombul –leitmotiv al coloanei – este și el un simbol arhaic care reprezintă viața și moartea. Brâncuși îl preia și îi dă un nou sens, revalorizându-l. În iconografia medievală, un corespondent al Coloanei infinitului ar fi Scara Sfântului Ioan Scărarul sau Scara cerului, reprezentată pe fațada de sud a mănăstirii Sucevița.

Tema Coloanei a cunoscut mai multe stadii pe parcursul unui drum lung de 25 de ani. Între anii 1918-1920, sculptorul reușește să realizeze cinci variante ale temei. Prima versiune, mai simplă, formată din trei romboide, se dezvoltă în variante mai complexe, formate din câte șase și nouă romboide. Ultima variantă a Coloanei, cea de la Târgu-Jiu, are cea mai mare înălțime, fiecare modul având 1,80 m. Putem observa aici, ca de altfel în întreaga sa operă o amplificare a ideii, o devenire o încercare a sculptorului de a se apropia de perfecțiune.² Coloana brâncușiană pare a fi marcată, dacă e să ne referim la această devenire și ascensiune spre infinit, de teoria epectazei, pe care Sfântul Grigore de Nyssa o dezvoltă, susținând o cunoaștere ce nu va avea sfârșit, dată fiind infinitatea lui Dumnezeu și dragostea Lui.

Măiastra este o altă operă-serie sugerând făsnirea spre cer, fiind inspirată din basmele românești. Ea apare într-o primă ipostază în anul 1909, trece prin Măiestrele din 1912, apoi în 1915, Brâncuși sculptează Pasărea, pentru ca, în 1920, să realizeze Pasărea de aur. Dar apogeul acestei serii este cel ale Păsării în spațiu, sculptate în bronz și marmură între anii 1923 și 1941. În total sunt cunoscute pe această temă 27 de lucrări ale lui Brâncuși, răspândite atât în Europa, cât și în India și S.U.A. Sculptorul a înaintat în cazul temei de la Păsările uriașe, greoaie, pline de materialitate, încărcate de apăsarea pământului, la Pasărea de aur, legată încă de povara gliei, dar cu anumite elemente care sugerează zborul. La Pasărea în spațiu se realizează acel salt, acea verticalitate și făsnire spre înălțimi³. Se poate deci observa o devenire, o tendință spre desăvârșire a sculptorului, prin acea esențializare și dematerializare ce se observă în cazul ultimei lucrări din seria amintită.

O altă caracteristică a operei lui Brâncuși este luminozitatea și puritatea formelor. Sculptorul afirmă în aforismele sale: „În sculptura mea, am suprimat umbrele”, iar V.G. Paleolog numește opera lui „o sculptură a luminii”. În lucrările lui Muza adormită, Noul născut, Începutul lumii, în Negresa blondă, dar și în Pasărea în spațiu, putem sesiza acea lumină care-i inundă opera și care „a avut un rol mai important decât acela de a anima și de a da expresie plastică luminând [...] Reflectând lumea care le înconjoară, [...] au început să iradiază o lumină ce nu le venea din afară, ci se revărsa din însăși ființa lor”⁴. Această lumină pare a se transmite de dincolo de forma sculpturală, sugerează lumina necreată despre care vorbește Sf. Grigore Palama, lumină taborică din Schimbarea la Față a Mântuitorului.

Bucuria este o altă însușire a operei brâncușiene. Însuși sculptorul, care „sfida ideea de comentariu”⁵ asupra operelor lui, afirma: „nu căutați forme obscure și mistere. Vă ofer bucurie curată”⁶. Privitorul simte la întâlnirea cu lucrările sculptorului o familiaritate, o seninătate și o caldă bucurie, datorate folosirii simbolurilor universale, cosmice.

Toate aceste trăsături – seninătatea, devenirea, luminozitatea, bucuria – dovedesc apartenența lui Brâncuși la „spiritualitatea sud-est-europeană”, la „matricea spirituală răsăriteană”, la un „spațiu matrice mioritic”⁷, reușind prin opera sa, în mod paradoxal, o adâncire a noastră, a tuturor, în cele mai profunde zone sufletești și în același timp, o propulsare a sufletului spre înălțimi celeste.

Republicăm acest articol, apărut fără note în numărul trecut, dintr-o eroare de tehnoredactare (n.r.).

¹ Paul Miron, În corespondență cu Horia Stamatu, Editura „Jurnalul literar”, București, 2007, p. 82.

² Ibidem, p. 45.

³ Ion Barbu, Versuri și proză, ediție îngrijită, prefață și tabel cronologic de Dinu Pillat, Ediția a II-a, Biblioteca pentru toți, Editura Minerva, București, 1984, pp. XLIV – XLV.

⁴ Al. Rosetti, Note din Grecia – Diverse – Cartea albă, Cuvânt înalte de Liviu Călin, Ed. Minerva, București, 1970, p. 232.

² Adrian Petringenaru, Imagine și simbol la Brâncuși, Meridiane, București, 1983, pp. 58-60.

³ Idem, p. 27

⁴ Nina Stănculescu, Rugăciune pentru Mileniul III, Carol Davila, București, 2001, p. 47.

⁵ Andrei Pleșu, Ochiul și lucrurile, Meridiane, București, 1986, p. 56.

⁶ Constantin Zărnescu, Aforisme și textele lui Brâncuși, p. 102, aforismul 5.

⁷ Ibidem, p. 96.

PS EPISCOPUL VASILE SOMEȘANUL

Martie, 2014

1 martie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" de la Mănăstirea Parva Rebra și hirotonește întru diacon pe masterandul în teologie Dorin Ionel Pargea, prot. Năsăud. Oficiază slujba privegherii în biserica Mănăstirii Parva.

2 martie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii Parva. În biserica din Băița, prot. Gherla, oficiază slujba parastasului pentru credincioasa Cristina Prunean și slujba Vecernia.

3 martie: Oficiază Pavecernița Mare în Catedrala Mitropolitană și rostește o scurtă meditație.

4 martie: Oficiază Pavecernița Mare în biserica "Pogorârea Sfântului Duh" din cartierul Zorilor, prot. Cluj II.

5 martie: Oficiază o rugăciune în Paraclisul "Sfântul Nectarie" de la Centrul de Îngrijiri Paliative. Oficiază Liturghia Darurilor și Pavecernița Mare în biserica Mănăstirii "Acoperământul Maicii Domnului" de la Florești

7 martie: În sobor de preoți, la Cimitirul Central din Cluj-Napoca oficiază slujba înmormântării medicului clujean Ioan Marian. Slujește Liturghia Sfântului Grigorie Dialogul și Sfântul Maslu în demisolul bisericii din Făget, prot. Cluj II.

8 martie: Oficiază slujba Vecerniei în biserica "Schimbarea la Față" din Cluj-Napoca.

9 martie: Slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană. Oficiază Sfântul Maslu în biserica "Sfinții Cosma și Damian" de la Spitalul Municipal din Dej.

11 martie: Oficiază Sfântul Maslu în Paraclisul "Sfântul Vasile cel Mare de la Căminul de Bătrâni din Bistrița.

12 martie: Oficiază o rugăciune în paraclisul "Sfântul Ierarh Nectarie" de la C.I.P. "Sfântul Nectarie din Cluj-Napoca. Slujește Liturghia Sfântului Grigorie Dialogul în Paraclisul "Sfinții Trei Ierarhi" de la Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

13 martie: În sobor de preoți, slujește în capela Cimitirului parohial din Cluj-Napoca Mănăștur slujba înmormântării credincioasei Viorica Flueraș.

14 martie: În parohia Livezile, prot. Bistrița, în sobor de preoți și diaconi oficiază slujba înmormântării credinciosului Dorel Frumos. Slujește Sfânta Liturghie a Darurilor și Sfântul Maslu în biserica "Intrarea în Biserică a Maicii Domnului" din Bistrița. Cu binecuvântarea IPS Andrei participă la activitățile organizate de Zilele Poliției Române. Oficiază Sfântul Maslu în Biserica Mănăstirii "izvorul Tămăduirii" de la Salva, jud. Năsăud.

16 martie: Slujește Sfânta Liturghie în paraclisul Sfântul Stelian de la Centrul de Plasament pentru Copii, Beclean. Oficiază Sfântul Maslu în biserica parohiei Berindu, jud. Huedin.

17 martie: În biserica parohiei "Pogorârea Sfântului Duh" din cart. Zorilor slujește Sfânta Liturghie a Darurilor Înainte Sfințite.

18 martie: Slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca. La Pata-Rât oficiază slujba panhidei pentru credincioasa Livia - Lili.

19 martie: Împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei participă în sala Auditorium Maximum a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca la concertul anual al Fundației "Mitropolitul Bartolomeu".

20 martie: În Aula Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, împreună cu ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, participă la proiecția în premieră a filmului de scurt metraj "Mitropolitul Bartolomeu".

21 martie: În paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca asistă la rugăciunea oficiată de IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei cu ocazia celei de-a IV-a ediții a Simpozionului Teologic "Iubirea Sfintei Treimi", organizat anual de Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca împreună cu mișcarea Focolarelor. Slujește Sfânta Liturghie a Sfântului Grigorie Dialogul în demisolul bisericii noi din cartierul Grigorescu din Cluj-Napoca.

22 martie: Împreună cu IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei participă la activitățile Pro-Vita organizate în Piața Libertății din Cluj-Napoca

23 martie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica "Sfinții Împărați Constantin și Elena" din Cluj-Napoca. Oficiază Sfântul Maslu în biserica Mănăstirii "Schimbarea la Față de la Petreștii de Sus, prot. Turda.

24 martie: Oficiază în Capela Cimitirului Municipal din Cluj-Napoca slujba înmormântării credinciosului Alexandru Nemeș. Slujește Sfânta Liturghie a Sfântului Grigorie Dialogul în biserica "Pogorârea Sfântului Duh" din cart. Zorilor.

25 martie: Slujește în sobor de arhierii, în frunte cu IPS Andrei Sfânta Liturghie la hramul Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca. Oficiază Sfântul Maslu în biserica din Parohia Dealu Mare, prot. Huedin.

26 martie: Oficiază o rugăciune în paraclisul "Sfântul Nectarie" din Cluj-Napoca. Oficiază Sfântul Maslu în biserica spitalului orașenesc din Huedin.

27 martie: Cu binecuvântarea IPS Andrei, la Cercul Militar din Cluj-Napoca, participă la festivitatea de începere a Adunării anuale a Filialei Cluj a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere. Oficiază Sfântul Maslu în Căminul de Bătrâni "Acoperământul Maicii Domnului" de la Mociu.

28 martie: Slujește Sfânta Liturghie a Sfântului Grigorie Dialogul în biserica parohiei "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din Mănăștur, Cluj-Napoca.

30 martie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil din parohia Cămărașu, prot. Cluj I.

31 martie: slujește Sfânta Liturghie a Sfântului Grigorie Dialogul în demisolul bisericii "Sfântul Ioan Gură de Aur" din Cluj-Napoca, prot. Cluj I.

Omagiu

Domnul profesor Ioan Lazăr a fost omagiat pentru întreaga sa activitate artistică, în calitate de tenor al Operei Române din Cluj, în seara zilei de 19 februarie 2014, la Teatrul Național din Cluj-Napoca, în prezența reprezentanților acestei prestigioase instituții de cultură românească. Cu acest prilej, domnia sa a rostit alocuțiunea de mai jos. (F.-C. G.)

Iubiți spectatori,

—am bucurat mult, când Conducerea Operei Naționale Române din Cluj a fost de acord ca, la începutul prezentului spectacol de Suor Angelica și Cavalleria rusticana, să puteți viziona și dumneavoastră măcar câteva fragmente filmate din strădaniile artistice de odinioară, ale generației noastre.

În același timp aș vrea să mulțumesc din toată inima Bunului Dumnezeu, Care m-a ajutat ca, și după retragerea la pensie, să mai pot face câte ceva folositor pentru Țara și neamul nostru.

În munca mea, pe lângă alte surse, am fost călăuzit de două mari personalități ale istoriei și culturii naționale: Nicolae Bălcescu și Nicolae Iorga.

După o activitate științifică fără egal, Nicolae Iorga a reușit să concentreze într-o singură frază un adevăr tulburător și cu valoare de testament profetic: Citez „Dacă vitregia soartei va face să ne pierdem vreodată ISTORIA și CREDINȚA, vom dispărea ca neam”. Observăm că n-a spus aurul, argintul, petrolul, uraniul, nici părți importante din trupul țării, ci credința și istoria, cele două comori existențiale.

Pentru apărarea vechilor tradiții și a dreptei-credințe m-am străduit încă de la primele pagini încredințate tiparului, în urmă cu două decenii; iar prin cartea Meandrele istoriei, pe care am prezentat-o astăzi seară, am dorit să fac doar unele îndreptări esențiale, referitoare la obârșia neamului, a limbii și adevăraților noștri strămoși.

A rânduit Dumnezeu ca în orașul Cluj, Biserica, Teatrul și Opera Națională, reprezentând templele credinței și culturii, ca părți esențiale ale istoriei, să stea față în față; străjuite de alți doi mari eroi și patrioți români: Mihai Eminescu și Avram Iancu.

Dacă privim însă cu atenție la cei care frecventează cele două temple, observăm cu adâncă durere că actuala generație de tineri elevi și studenți lipsește aproape cu desăvârșire. Cei mai mulți dintre ei își irosesc viața și sănătatea prin baruri, discoteci, cluburi de noapte sau la jocuri pe calculator. Ei, tinerii reprezintă viitorul Țării; ei vor fi acea verigă importantă a continuității, identității și dăinuirii Neamului nostru pe aceeași vatră străbună a Daciei edenice.

Pentru ca avertismentul profetic al lui Nicolae Iorga să nu devină realitate, noi, cei mai vârstnici, până încă nu-i prea târziu, va trebui să facem tot ceea ce omeneste este posibil, să-i smulgem din ghearele ucigașe ale desfrâului și să-i readucem alături de noi, atât în Sfânta Biserică, cât și în sala de spectacole. Acesta este mesajul și îndemnul meu cel mai important, rostit la vârsta senectuții, de la înălțimea acestui amvon al culturii noastre naționale.

Mult mai încrezător, Nicolae Bălcescu, încă din vremea studiilor la Paris, spunea: „Românii nu vor pieri! Românii nu pot pieri! Ei sunt cea mai veche nație în Europa care și-a păstrat neclintit naționalitatea ei și o existență politică. O mână providențială a priveghiat asupra-i și a scăpat-o din toate primejdiiile.

Nu ziceți, suntem slabi! Când Dumnezeu dă o misiune, dă și puterea de-a o împlini. Nu ziceți, suntem puțini! Ei erau numai doisprezece – acei Apostoli care reformară lumea. Dar ei au izbutit căci aveau în inimile lor pe HRISTOS, adică dragostea și jertfirea.”

Cu aceeași nădejde și credință nestrămutată în ajutorul și ocrotirea lui Dumnezeu Cel Atotputernic, vă îmbrățișez pe toți; artiști și spectatori, cu toată căldura, sinceritatea, prietenia și dragostea mea. DOAMNE, AJUTĂ-NE !

Ion Lazăr

Acțiune în beneficiul celor afecțați de mușcăturile de căpușe

Bolnavii de borrelioză / Lyme, scleroză multiplă sau urmările acestor afecțiuni, din Cluj-Napoca, între 25-45 de ani, care doresc să alcătuim un grup de sprijin, cu suport psihologic și de specialitate, fără contribuții financiare, să sune la numărul de telefon 0754073273 sau să mă contacteze la adresa electronică pop.brandusa@yahoo.com.

Atâta timp cât în sistemul medical românesc nu este recunoscută cronicitatea acestor boli, aș dori să alcătuiesc un ONG care să apere drepturile acestor persoane, fără contribuții financiare.

Pop Brândușa

IPS ARHIEPISCOP ȘI MITROPOLIT ANDREI

Martie 2014

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde herziene”, pentru postul de radio „Re-nașterea”.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

În fiecare **sâmbătă**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru masteranzii Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

1 martie: În Capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, săvârșește slujba de Te-Deum, cu prilejul deschiderii Olimpiadei de Religie, faza județeană. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Marian Sidon, inspectorul de religie al județului Cluj.

În Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Turda, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Mihai, fiul părintelui paroh Marius Cocan. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită în localitatea Feleacu, în vederea găsirii unui loc pentru amplasarea antenei Radio Re-nașterea. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Asistă la Vecernie și slujește la Litie în Catedrala Mitropolitană.

2 martie: Săvârșește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește preot pe diaconul Dorin Ionel Pargea, pe seama parohiei Câmpenești, protopopiatul Cluj I.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Pavcernița Mică, rostește o cateheză și săvârșește Ritualul Iertării pentru începutul Postului Mare.

3 martie: Slujește Pavcernița Mare cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul în Biserica „Sfântul Vasile cel Mare” din Cluj-Napoca (paroh: Pr. Adrian Mureșan). Rostește un cuvânt de învățătură.

La Teatrul Național, asistă la piesa „Lecția de violoncel” cu maestrul Radu Beligan. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

4 martie: Vizitează pe credincioșii de pe strada Sopor din Municipiul Cluj-Napoca. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baci, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Face o vizită la Spitalul de Hematologie (preot de slujire caritativă: Pr. Ciprian Mișin).

Face o vizită la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Ciucea, protopopiatul Huedin, în vederea soluționării unor probleme administrative. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Face o vizită în parohia Bolic (paroh: Pr. Theodor Sava), protopopiatul Huedin.

Slujește Pavcernița Mare cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul în Biserica „Înălțarea Domnului” din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Ioan Turc și Pr. Bogdan Ivanov). Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită la sediul protopopiatului Cluj II (prot: Pr. Gheorghe Braica). Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

5 martie: La ceas de seară, săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte Sfințite în biserica parohiei Sâni-coară (paroh: Pr. Viorel Luca), protopopiatul Cluj I. Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

6-8 martie: Împreună cu Domnul Academician Ioan Aurel Pop, rectorul Universității Babeș Bolyai, se află în Salzburg (Austria), în vederea participării la reuniunea anuală a membrilor Academiei Europene de Științe și Arte. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

9 martie: Săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica „Înălțarea Domnului” din localitatea Călățele (paroh: Pr. Aurel Șaitiș). Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză.

10 martie: Face o vizită la Biserica „Sf. Nicolae” din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Vasile Nemeș și Pr. Florin Daniel).

Face o vizită în cartierul „Europa” din Cluj-Napoca, în vederea stabilirii locului pentru construcția unei noi biserici. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

La Muzeul Etnografic din Cluj-Napoca, participă la manifestările organizate cu prilejul sărbătoririi „Zilelor Artei Bizantine”. Participă la vernisajul expoziției de pictură, fotografie și arhitectură organizate de grupul „Sfântul Ioan Damaschin” și la concertul de muzică bizantină susținut de grupurile „Sfântul Ioan Damaschin” și „Deisis”. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

11 martie: Face o vizită în Protopopiatele Cluj I și Huedin. Vizitează bisericile din filia Rădaia, a parohiei Suceagu (paroh: Pr. Petru Hațiegan), Nădășel (paroh: Pr. Ciprian Marc) și Șardu (paroh: Pr. Virgil Șerban).

În capela mortuară din Aghireșu Fabrici oficiază slujba de înmormântare pentru credincioasa Maria Tișe. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baci, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

IPS Andrei în timpul Sfintei Liturghii din biserica parohiei Sântioana, protopopiatul Bistrița. 23 martie 2014.

12 martie: Săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte Sfințite în Paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” din incinta Colegiului Tehnic din Turda. Rostește un cuvânt de învățătură.

În sala de festivități a Colegiului, participă la momentul artistic închinat zilei de 8 Martie, susținut de tinerii din grupul „Turda Tin”, condus de PC Pr. Sebastian Zăhan. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

13 martie: Face o vizită pastorală în protopopiatul Dej. Vizitează parohiile Valea Codorului (paroh: Pr. Adrian Horj), Codor (paroh: Pr. Mircea Bidian), Jichișu de Jos (paroh: Pr. Simion Pop), Jichișu de Sus (paroh: Pr. Paul Nemeti), Vad (paroh: Pr. Romeo Mureșan), Mănăstirea Sfântul Ștefan Vodă (stareț: Protos. Nicodim Pop), Cetan (paroh: Pr. Mircea Bogdan Oprea). Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

14 martie: Săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte Sfințite în biserica parohiei Cătina (paroh: Pr. Aurelian Ilovan), protopopiatul Gherla. Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PCuv. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului și PC Pr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

15 martie: În aula „Nicolae Ivan” din incinta Centrului Eparhial participă la deschiderea cursurilor pentru o nouă serie de cântăreți bisericești. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

La școala gimnazială de pe strada Horea din Cluj-Napoca, participă la deschiderea concursului județean de religie „Urmarea lui Hristos”. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Marian Sidon, inspectorul de religie al județului Cluj.

În Galeria Casa Artelor de pe bulevardul Eroilor din Cluj-Napoca, participă la festivitatea organizată cu prilejul împlinirii a 60 de ani de existență a studioului „Radio România Cluj”. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

16 martie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Năsăud (paroh: Pr. Grigore Celsie). Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baci, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză.

17 martie: Face o vizită la Spitalul de Ergoterapie din Cluj-Napoca.

18 martie: Face o vizită la sediul protopopiatului Beclean. Se întâlnește cu domnul Emil Radu Moldovan, Președintele Consiliului Județean Bistrița-Năsăud și cu PC Pr. Protopopi din județ.

Face o vizită la ferma arhiepiscopiei din localitatea Nușeni. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Primește la reședință pe PCuv. Ierom. Rafael Noica.

Primește la reședință pe ÎPS Părinte Iosif, Mitropolitul Europei Occidentale și Meridionale.

19 martie: În sala „Auditorium Maximum” a casei Universitarilor participă la conferința scriitorului Dan C. Mihăilescu și la concertul anual al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

20 martie: În biserica din Petrești, protopopiatul Sebeș, jud. Alba, împreună cu ÎPS Părinte Laurențiu, Mitropolitul Ardealului și cu ÎPS Părinte Irineu, Arhiepiscopul Alba Iuliei, oficiază slujba de înmormântare a părintelui paroh Alexandru Nicolae Coman. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În aula noului sediu al Facultății de Teologie, participă la lansarea filmului „Bartolomeu, omul fără vicleșug”. Rostește un cuvânt evocator.

21 martie: În Capela Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, participă la întâlnirea dintre comunitatea academică a școlii și membrii Mișcării Focolarilor. Oficiază o scurtă slujbă și rostește un cuvânt de binecuvântare.

Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica parohiei Nepos (paroh: Pr. Vasile Rus), protopopiatul Năsăud. Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

22 martie: În Piața Unirii din Cluj-Napoca, participă la deschiderea marșului „Pro Vita”, desfășurat pe străzile municipiului Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

Asistă la Vecernie și slujește la Litie în Catedrala Mitropolitană.

23 martie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica din Sântioana (paroh: Pr. Teodor Mihai Vântu), protopopiatul Bistrița. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe profesorul Vasile Gheorghe Gorcea. Este însoțit de PC Pr. Nicolae Buda, inspectorul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză în Catedrala Mitropolitană.

24 martie: În Catedrala Mitropolitană, asistă la Pavcernița Mare cu Litie.

Primește la reședință pe PS Părinte Paisie Lugojanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și pe PS Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

25 martie (Buna Vestire): Primește la reședință pe PS Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului.

În sobor de arhieriei, având alături pe PS Petroniu, Episcopul Sălajului, PS Vasile Someșanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, PS Paisie Lugojanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și PS Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, cu prilejul hramului Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, oficiază Sfânta Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur, unită cu Vecernia.

26 martie: Înregistrează o emisiune pentru postul de televiziune „TVR Cluj”.

27 martie: În Capela Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, realizează o emisiune pentru postul de televiziune a Patriarhiei Române „Trinitas TV”.

La Facultatea de Teologie, participă la susținerea examenului pentru dobândirea dreptului de a îndruma doctoranzi a părintelui profesor Ștefan Iloaie.

În Aula Facultății de Teologie, participă la prima manifestare dedicată împlinirii, în acest an, a 90 de ani de la înființarea Institutului Teologic din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

La Galeria „Horeb” de la demisolul Bisericii „Sfântul Proroc Ilie” din Cluj-Napoca (paroh: Pr. Vasile Istrate), participă la vernisajul expoziției de pictură și sculptură „Iscălitură pe Lumină” a maestrului Silviu Oravitzan. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

Face o vizită la Spitalul de Ergoterapie din Cluj-Napoca

28 martie: În Biserica „Sfântul Nicolae” de pe strada Horea din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Vasile Nemeș și Pr. Florin Daniel), se întâlnește cu membrii comisiei întrunite în vederea începerii lucrărilor de restaurare a picturii Sfântului Locaș. Este însoțit de PC Pr. Nicolae Buda, inspectorul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

La ceas de seară, săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai Înainte Sfințite în capela Centrului pentru vârstnici „Sfântul Vasile cel Mare” din Bistrița. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește într-un iconom stavrofor pe părintele de slujire caritativă Sorinel Moldovan. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baci, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

29 martie: Asistă la Vecernie și slujește la Litie în Catedrala Mitropolitană.

30 martie: Oficiază slujba de resfințire a bisericii din filia Sântejude Vale, a parohiei Sântejude, protopopiatul Gherla. Săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește într-un iconom pe părintele paroh Paul Florin Runcan. Acordă domnului Romulus Mârza, primarul Comunei Țaga, distincția „Crucea Transilvană”. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză.

31 martie: În Catedrala Mitropolitană se întâlnește cu maestrul Viorel Maxim, în vedere continuării lucrărilor de pictare a Sfântului Locaș, în tehnica mozaic.

Vizitează pe credincioșii de pe strada Sopor din Municipiul Cluj-Napoca, în vederea deschiderii unui punct de slujire și a construirii unei biserici.

A consemnat, Arhid. Claudiu Ioan Grama

Model educativ creștin și consiliere psihologică

Interviu cu psihologul Gabriela Domnița, realizat de Nicoleta Pălimaru.

Nicoleta Pălimaru: – Stimată Gabriela Domnița, meseria dvs. nu este deloc ușoară. Cum e să lucrezi ca psiholog cu copiii de la o grădiniță și o școală creștină?

Gabriela Domnița: – Munca de psiholog este una pe cât de solicitantă, pe atât de aducătoare de satisfacții. Dincolo de orice obiective și scopuri pe care le presupune consilierea psihologică, copiii reușesc mereu să mă surprindă și să mă bucure cu deschiderea și spontaneitatea lor față de adultul care îi ascultă. În ce privește profilul creștin al celor două unități de învățământ, acesta devine evident în special la nivelul colectivității, atunci când copiilor le sunt familiare – așa spune mai familiare decât în învățământul necreștin –, comportamentele altruiste, responsabilitatea pentru efectele pe care propriile acțiuni le au asupra celor din jur, bucuria împărțirii lucrurilor și a împărțirii experiențelor cu cei din jur. În plus, observ și la părinți asumarea unor valori mai puțin cultivate în societatea individualistă în care trăim, cum sunt toleranța, grija și responsabilitatea față de cei din jur, un accent mai mic pus pe dezvoltarea spiritului competitiv al copilului și o mai mare atenție față de formarea caracterului copilului.

N. P.: – Ce dificultăți întâmpinați în munca cu copiii, pe de o parte, și în cea cu părinții, pe de altă parte?

G. D.: – Dificultățile pe care le întâmpin în munca cu copiii sunt, de fapt, dificultăți ale părinților în a înțelege modalitățile în care modul lor de viață și comportamentele lor influențează dezvoltarea copiilor. Familia funcționează ca un sistem, în cadrul căruia anumite comportamente ale membrilor sunt inhibate, iar altele sunt încurajate de ceilalți membri, la nivel conștient sau nu. Există părinți care se așteaptă ca, atunci când recurg la ajutorul unui psiholog,

implicarea lor în continuare în rezolvarea problemelor să fie una redusă: psihologul discută cu copilul, îl implică în anumite activități, iar comportamentul copilului se schimbă în bine și rămâne așa. De fapt, rolul psihologului este acela de a facilita definirea și înțelegerea corectă a problemelor, identificarea modalităților de a le rezolva și acela de a sprijini copiii și părinții în procesul de schimbare. Așadar, atunci când un copil se comportă problematic, este necesară implicarea întregii familii, sau cel puțin, a unui părinte, pentru ca schimbarea să fie reală și de durată.

Capacitatea de decizie și, deci, responsabilitatea copiilor pentru modul în care ei se comportă – și mă refer aici mai ales la comportamentele problematice ale copiilor – este limitată și ea crește odată cu vârsta, odată cu dezvoltarea cognitivă și emoțională a copilului. Multor părinți le este foarte greu să înțeleagă că, de cele mai multe ori, stilul lor de a interacționa cu copilul este cel care favorizează apariția și menținerea unor comportamente nedorite la copil.

În plus, sesizez de multe ori faptul că părinții zilelor noastre refuză modelul de educație pe care l-au primit ei înșiși: adesea îmi spun că nu doresc să își crească copiii așa cum au fost crescuți ei de părinții lor, care au fost prea stricți, sau prea severi, cu prea multă constrângere, prea multe lipsuri materiale, iar stilul acela nu se mai potrivește în societatea noastră. Este o atitudine bună, pentru că presupune reflecție asupra a ceea ce își propun în educarea copilului. Pe de altă parte, mulți dintre cei care refuză în mod explicit acest model de educație nu știu ce să pună în loc: încearcă de multe ori să compenseze

lipsurile – materiale sau sufletești – din copilăria lor, dar viziunea lor despre educația copilului nu este una coerentă și atunci ei ajung să oscileze între atitudini prea tolerante și unele prea severe, cu tot bagajul de vinovății și îndoieli care rezultă din asta. Sugestia mea pentru cei care se consideră în această situație este să încerce să fie cât mai consecvenți în ceea ce doresc să impună copilului și în ceea ce doresc să tolereze: pentru copii este mai bine să aibă de-a face cu un părinte mai sever, dar previzibil în severitatea lui, decât cu unul mereu cuprins de îndoieli, care are față de faptele nepotrivite ale copilului reacții schimbătoare: uneori le pedepsește, iar alteori le trece cu vederea.

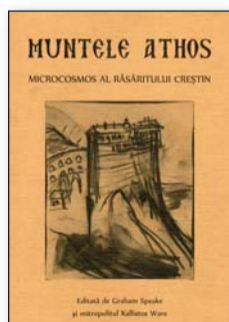
(continuare în numărul următor)

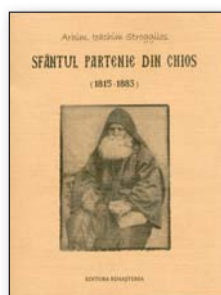
Copii în Biserică. Pictură de Nikolai Bogdanov Belskii (1868-1945)

EDITURA RENAȘTEREA

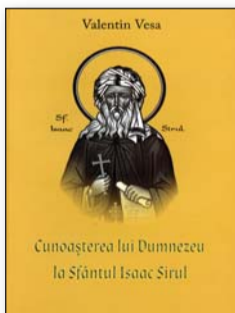
OFERTE:

GRAHAM SPEAKE & MITROP. KALLISTOS WARE (Ed.), Muntele Athos. Microcosmos al Răsăritului Creștin, 282 pag., Preț: 25 Lei.

Arhim. IOACHIM STROGGILOS, Sfântul Partenie din Chios (1815-1883), 96 pag., format: 135x200 mm. Preț: 8 Lei

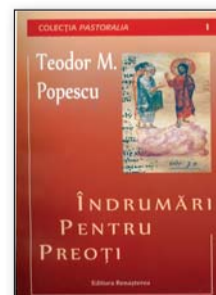

VALENTIN VESA, Cunoașterea lui Dumnezeu la Sfântul Isaac Sirul, 372 pag., format 145x210 mm. Preț: 25 Lei.

JOHN A. MC GUCKIN, Sfântul Grigorie de Nazianz. O biografie intelectuală, 618 pag., format 145x210 mm. Preț 25 Lei

IOAN ST. LAZĂR, Tânărul Anania - "Îngerul cu barbă". Eseu biografic, 422 pag., format 145x210 mm. Preț: 25 Lei

TEODOR M. POPESCU, Îndrumări pentru preoți, Colecția Pastoralia nr. 1, 80 pag., format 127x200 mm. Preț: 5 Lei.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte: ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte: PS Episcop vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri: Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov, Conf. dr. Radu Preda, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. dr. Liviu Vidican-Manci

Director: Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea Gheorghe Abrudan, Mircea Gelu Buta, Dacian But-Căpușan, Pr. Ioan Bizău, Elena Chirceș, Doina Curticăpeanu, Cezar Login, Pr. Grigore Dinu Moș, Marcel Munteanu, Alexandru Nemoianu, Protos. Simeon Pinte

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

Tinerii din ASCOR au mărșăluit pentru viață

Tatiana Onilov

Leste o mie de clujeni au participat anul acesta la **Marșul pentru viață** organizat în cea de-a doua decadă a lunii martie. Amplul eveniment, printre organizațiile principale ai căruia a fost și Asociația Studenților Creștini Ortodocși (ASCOR), filiala Cluj-Napoca, s-a vrut a fi un manifest pro viață, pro naștere de prunci și pro adopție a copiilor. Totodată, participanții și-au asumat rolul de a fi glasul celor care nu au glas, a copiilor nenăscuți care au fost avortați sau care urmează să fie uciși în pânțele mamei lor.

Marșul pentru viață a încheiat o serie de evenimente desfășurate în perioada 17-23 martie în cadrul **Săptămânii pentru Viață**. Conferințe, filme documentare și artistice, dezbateri și întâlniri cu medici ginecologi și consilieri, momente artistice pentru încurajarea vieții și multe discuții pentru a informa publicul despre gravitatea și consecințele avortului au avut loc timp de șapte zile în capitala Transilvaniei. Potrivit organizatorilor din cadrul ASCOR, evenimentele pro viață s-au desfășurat în perioada 17-23 martie tocmai pentru ca acestea să fie cât mai aproape de sărbătorirea marelui praznic al Bunevestirii, cel al zămislirii și al întrupării Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Marșul pentru viață care a adunat peste o mie de clujeni pentru a promova viața și pentru a spune NU avortului. 22 martie, în Piața Unirii din Cluj-Napoca, capitala Transilvaniei

Evenimentul care a avut însă cea mai mare vizibilitate și cel mai mare ecou a fost **Marșul pentru viață**, organizat simultan în aproape 40 de orașe din România. În Cluj-Napoca, pentru susținerea acestei cauze s-au implicat atât organizațiile de tineri creștini ortodocși (ASCOR), Liga Tinerilor Creștin-Ortodocși Români Filiala Dej, Oastea Domnului din Cluj, Parohia Sfântul Ioan Gura de Aur și tineri greco-catolici ce activează în cadrul Asociației Tineretului Român Unit (ASTRU), cât și mai multe organizații pro viață precum Pro Vita, Life Fm, Life Nations.

Marșul pentru viață a început cu binecuvântarea ÎPS Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului și cu un cuvânt de încurajare pentru organizatori, pentru participanți, dar și pentru toți cei care vor să lupte pentru a promova mesajul „pro viață”. ÎPS Andrei Andreicuț a afirmat că: „noi, cei care credem în Dumnezeu, suntem pentru viață și împotriva uciderii. Una din poruncile lui Dumnezeu este «Să nu ucizi!»”. În încheiere, ierarhul ortodox i-a îndemnat pe toți tinerii căsătoriți să aibă cel puțin trei copii: „unul pentru mama, unul pentru tata și unul pentru țară”. De asemenea, ÎPS Andrei Andreicuț și-a exprimat nădejdea „ca acest proiect, cu ajutorul lui Dumnezeu, să aibă impact și să fie primit în sufletele celor care vor auzi, vor vedea manifestul pentru viață, pentru că viața este cel mai mare dar”. Un cuvânt de susținere a adresat și PS Vasile Someșanul, care, ulterior, s-a alăturat manifestanților pro viață. Binecuvântări și sprijin atât cu cuvântul, cât și cu prezența, a oferit și Episcopul Eparhiei greco-catolice de Cluj și Gherla, Florentin Crihălmeanu.

Directorul Clinicii Pro Vita, medicul David Ile, a îndemnat toți

ginecologii să fie oameni care dau viață și nu părtași la uciderea pruncilor în pânțele mamei lor. „Să știți că anul trecut am participat la un război civil neanunțat. Aproape 103.000 de prunci au fost omorâți. Iar pe parcursul a 60 de ani, în România s-au înregistrat peste 22 de milioane de copii omorâți prin avort. Din atâția prunci uciși câți ar fi fost personalități asemenea lui Bлага, Eminescu sau Enescu? Din păcate, valorile românilor ajung într-o pungă de plastic. Prin manifestul de astăzi am venit să comunicăm acestei națiuni că avortul nu este o opțiune”, a conchis doctorul care de 16 ani promovează viața în cadrul Clinicii Pro Vita, unde femeile pot primi sfaturi și consiliere înainte de a face avort sau după ce au trecut prin această experiență dureroasă.

PS Vasile Someșanul a fost alături de ASCOR și de toți participanții la Marșul pentru viață

Tot în prima parte a evenimentului, au mai luat cuvânt tineri care au povestit despre experiența lor și a mamei lor care, la sfatul medicilor, din pricina unor aparente malformații și din cauza unei dezvoltări embrionare a fătului care ar fi dus la viitoare handicapuri ale copilului, au fost încurajate și îndemnate să facă avort. Lucru care nu s-a petrecut, datorită curajului unor femei care și-au asumat o astfel de sarcină, care și-au iubit copilul indiferent de cum s-ar fi născut, dar căruia au vrut să-i dea viață și pe care nu și l-au putut închipui să ajungă un morman de oase aruncat într-o pungă de plastic. Cu atât mai mult, cu cât de cele mai multe ori pronosticurile medicilor s-au adevărit a fi eronate sau chiar anulate de producerea unei minuni cu pruncii care ar fi fost sortiți pieirii. Copiii care au vorbit despre aceste mame le-au mulțumit că i-au lăsat să vadă lumina zilei și să se bucure de viață.

După cuvântările și mărturiile invitaților, copii, tineri, studenți, familii cu copii, vârstnici și toți cei care au vrut să dea „o voce celor care nu au voce” au pornit în coloane organizate și au manifestat timp de o oră și jumătate pe câteva străzi din centrul Clujului.

Așa cum spun organizatorii, scopul principal al **Marșului pentru Viață** a fost acela de a susține dreptul la viață a tuturor oamenilor, începând cu momentul concepției și până la moartea naturală. Totodată, prin acest manifest, s-a dorit și încurajarea perpetuării valorilor familiei tradiționale, în cadrul căreia nașterea de prunci este văzută ca un dar al lui Dumnezeu, o binecuvântare și o posibilitate de a participa la renașterea neamului românesc.

Mini-tabăra de primăvară pentru studenți și tineri din ASCOR

Iulia Anamaria Mureșan

Ln perioada 28 februarie – 2 martie, ASCOR Cluj a organizat la Mărișel, satul Rusești-Prigoană, o mini-tabăra de primăvară destinată studenților, membrilor asociației și celor care doresc să se alăture acesteia. Scopul a fost acela de a discuta pe marginea activităților desfășurate în ultimul an și de a planifica și a propune altele. Un alt obiectiv urmărit de organizatorii taberei a fost ca participanții să

se cunoască mai bine, să creeze legături noi și să se apropie mai mult unul de altul și de Dumnezeu, în duhul iubirii frățești.

Pentru că tabăra a fost una recreativă, voluntarii ASCOR au propus participanților o serie de activități și jocuri de cunoaștere, de implicare activă, de descoperire a calităților tinerilor, dar și de formare a unor relații de sudare și legare a unor prietenii noi.

Astfel, unul din cele mai iubite jocuri ale taberei a fost „Îngerășul secret”. Fiecare participant a trebuit să extragă câte un bilețel pe care era trecut numele unui alt participant al taberei, pentru care, pe o perioadă de două zile, devenea îngerășul secret al acelei persoane. Pe tot parcursul șederii împreună, acesta a avut menirea de a avea grijă cât mai subtil cu putință de acea persoană, încercând să-i facă daruri în mod nevăzut, să îi ofere sprijinul în diferite situații și să-i înfrumusețeze timpul petrecut în tabără. La final, fiecare îngerăș secret a fost nevoit să-și dezvăluie identitatea, conform regulii jocului, însă nădejdea e că și după tabără, fiecare va continua să fie un „îngerăș secret” ai celor din jurul nostru.

Jocurile de grup, atât de interior, dar și de exterior, au ajutat mult la sudarea grupului. Unul din cele mai solicitante jocuri de interior a fost crearea unui sistem prin care un ou lipit de tavan să ajungă în tigaia din mijlocul spațiului în care ne aflăm fără să se spargă și folosind doar 12 coli de hârtie, sfoară, două caroci, bandă adezivă și foarfece. Pentru ca grupurile să nu se separe de tot și pentru a cultiva o colaborare frățească, regula a fost ca membri acestora să folosească la comun banda adezivă și foarfecele. Astfel, mulți dintre participanți și-au dovedit jertfelnicia chiar și în cele mărunte. Dintre jocurile de exterior, cel mai popular a fost voley-ul. Nu au lipsit nici cântecele la chitară, drumeția și vizita la vâltoarea satului.

Ca și în alte tabere, tinerii au avut program de rugăciune în comun: seara s-au adunat pentru rugăciunile vecerniei și pentru Paraclisul Maicii Domnului, iar dimineața pentru a rosti rugăciunile dimineții. În timpul meselor de peste zi, câte trei dintre participanții taberei au prezentat viețile Sfinților prăznuiți în ziua în care s-au născut. De asemenea, s-a creat un moment deosebit și neprevăzut, în care foarte mulți dintre cei prezenți au mărturisit felul în care i-a ajutat Maica Domnului în diferite momente ale vieții – pe unii chiar sprijinindu-i și povățuindu-i să se întoarcă la credință.

În mini tabăra de primăvară organizată de ASCOR s-au legat multe prietenii trainice și s-au adus idei noi pentru buna desfășurare a asociației.

Duminică am participat la Sfânta Liturghie la biserica Sfântul Nicolae din Someșu Rece, o localitate apropiată, unde o parte din „taberiști” a cântat la strană. După slujbă am avut ocazia să simțim căldura cu care am fost primiți – am fost cinstiți cu o gustare și cu multă bucurie. Tot duminică, după masa de prânz, a avut loc înmânarea diplomelor de participare și dezvăluirea identității îngerășului secret. Diplomele aveau inscripționate calitățile mai pregnante ale participanților, surprinse de organizatori pe parcursul taberei. Un lucru inedit a fost că fiecare a primit câte un tricou cu sigla ASCOR.

Nădejdea organizatorilor este ca această experiență să fi fost una folositoare și de un real ajutor în lupta de a păstra și a transmite mai departe duhul filocalic în care a fost înființată această asociație – Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români.

Pelerinaj pe jos de la Iclod la Mănăstirea Nicula

Tatiana Onilov

ea de-a patra ediție a pelerinajului tinerilor, pe jos, din localitatea Iclod până la mănăstirea Nicula, eveniment organizat de Arhiepiscopia Vadului Feleacului și Clujului, de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR) și de Asociația Tinerilor Creștin Ortodocși (ATCOR), în colaborare cu Facultatea de Teologie din Cluj, a adunat anul acesta aproape 400 de tineri, care au pornit din Cluj, cărora li s-a alăturat aproximativ 150 de adolescenți și tineri din orașul Gherla. Astfel, la 5 aprilie, în cea de-a cincea săptămână din Postul Paștelui, peste 550 de tineri au parcurs 17 kilometri pe jos pentru a o cinși și pentru a-i aduce mulțumiri Maicii Domnului.

Pentru al doilea an, pelerinii au fost însoțiți de Preasfințitul Părinte Vasile Someșanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, dar și de mai mulți preoți și de duhovnici ai participanților. Părintele Ciprian Negreanu, Părintele Florin-Cătălin Ghiț, Părintele diacon Claudiu Ursu cu copiii săi, Părintele Călin Popovici, Părintele ieromonah Natael Zamfirache și alți câțiva slujitori au fost alături de tineri, susținându-i cu rugăciunea, cu sfatul bun, cu gândul de întărire, dar și cu exemplul demn de urmat.

Pregătirile pentru eveniment au fost asidue, dar organizatorii spun că s-au implicat cu mult drag și dăruire. Emoții au avut și pelerinii, cei care au făcut pentru prima dată acest drum, dar și cei care au mai participat anii precedenți. Emoțiile au fost de bucurie, de așteptare și de nerăbdare de a purcede la drum, de a simți roadele unui asemenea pelerinaj, dar, mai întâi de toate, de a aduce atât cât se poate, laude, cinste și mulțumiri Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, Ocrotitoarei și Blândeii Povățuitoare a tuturor creștinilor.

Întărire cu Sfintele Taine și binecuvântări arhieresti

Pelerinajul a început cu oficierea Sfintei Liturghii în Catedrala Metropolitană din Cluj-Napoca, dar și la Biserica Studenților din Campusul Universitar Hașdeu. Înainte de a purcede la drum, cei care s-au pregătit s-au apropiat de Sfintele Taine pentru a se împărtăși cu Trupul și Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Toți participanții s-au adunat la Catedrala Mitropolitană din Cluj, unde ÎPS Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, a rostit un cuvânt de întărire și a binecuvântat pelerinajul tinerilor. „Să dea Dumnezeu ca acest pelerinaj să fie cu mult folos. E nevoie, în lumea aceasta bulversată, de creștini buni. Dumneavoastră trebuie să deveniți niște creștini mărturisitori. Zice Sfântul Pavel, atunci când îi scria lui Timotei, tânărului ucenic, viitorul episcop: <<Nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale, ci fă-te pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu credința.>> Sfatul acesta vi-l dă Sfântul Apostol Pavel astăzi și vouă, celor care trebuie să vă faceți pildă tuturor tinerilor din Cluj, din județul acesta, din eparhia aceasta și, de ce nu, din lumea aceasta, cu credința, cu viața curată, cu purtarea, ca și alții să se aprindă din preocupările dumneavoastră duhovnicești, așa cum se aprinde lumina din Lumină”, a fost îndrumarea ierarhului.

Portul românesc prezent în pelerinajul tinerilor

La fel ca în anii precedenți, la cea de-a patra ediție, mai mulți tineri s-au îmbrăcat în straie populare pentru da mărturie, alături de valorile creștin ortodoxe, și despre valorile poporului român. Vicepreședinta ASCOR Cluj-Napoca, Oana Raluca Băila, a scos din lada cu zestre cele mai frumoase costume populare și le-a oferit tinerilor dornici de a purta straiele strămoșești. Oana Raluca Băilă, cea care s-a îngrijit cu mare drag de împodobirea peleri-

nilor cu straie naționale, ducând, astfel, portul românesc de la Cluj la Nicula, a spus că se bucură foarte mult că a putut participa a patra oară la pelerinajul tinerilor. „Pentru mine pelerinajul acesta este foarte important, pentru că e printre puținele ocazii în care ajung la Nicula. Dar, mai important este pentru că ne nevoim pentru Maica Domnului. Mă bucur că anul acesta au venit foarte mulți tineri și mă bucur că în pelerinajul pe care-l facem am putut merge îmbrăcați în costume tradiționale. În acest fel suntem mai apropiați de moșii și strămoșii noștri, care făceau în mod constant asemenea distanțe sau poate chiar și mai mari. Purtând hainele populare e ca și cum, alături de noi, Maicii Domnului i se închină în continuare și strămoșii noștri. Iar noi ducem tradiția aceasta mai departe”, a subliniat Oana Raluca Băilă.

17 kilometri de nevoință împletită cu rugăciune și cu imnuri în cinstea Maicii Domnului

Din Cluj, tinerii au luat trenul până la Iclod, localitate unde au coborât și de unde a început pelerinajul pedestru propriu-zis. Spre deosebire de edițiile anterioare, în pelerinajul de anul acesta, alături de tineri, au participat și multe familii. Părinții, mulți foști membri ai ASCOR sau apropiați ai comunității studenților, și-au luat copiii și au pornit pe drumul făcut odinioară de icoana făcătoare de minuni de la Nicula.

Cântări și imnuri în cinstea Maicii Domnului, rugăciuni tainice pentru familie, prieteni, apropiați au fost pe buzele osârduitorilor. S-au legat noi prietenii, s-au întărit legături mai vechi, s-au descoperit oameni noi, toate cu bucuria de a admira verdele crud de primăvară, florile pomilor și ale grădinilor, de a simți blândețea vântului care sufla ca o mângâiere, ca o prezență suavă, maternă a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Unii au admirat fragedele pădăii, cireșii înfloriți, berzele venite pe meleaguri românești – frumuseți ale naturii care înălțau și mai mult gândul la Dumnezeu, la Maica Sa și la frumusețea lumii de dincolo. Ca o binecuvântare din partea lui Dumnezeu și a Maicii sale a fost și vremea care a ținut cu pelerinii: anul acesta pe tot parcursul pelerinajului a fost înnorat dar fără să plouă, abia câțiva picuri de ploaie răzleți i-a mai răcorit puțin pe cei aflați pe cale.

Popas la Gherla

La Gherla, după aproximativ trei ore de mers pe jos din Iclod, tinerii au făcut un popas la Biserica Vovidenia, acolo unde, ca și anul trecut au fost primiți cu multă căldură de protopopul locului și de alți preoți. PS Vasile Someșanul a mulțumit gazdelor gherlene pentru ospitalitatea și grija pe care le-au manifestat față de pelerinii: „În felul acesta vom putea depăși oboseala și vom putea continua pelerinajul, prin rugăciune, spre obiectivul nostru, de a ne închina la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Nicula”.

Popasul de la Gherla a fost aidoma unei șezători din străbuni. În curtea Bisericii Vovidenia, în grupuri mici, tinerii au stat în jurul unei mese improvizate pe iarba verde, împărtășind impresii, bucurându-se de această sărbătoare duhovnicească.

Radu Copil, coordonatorul activităților pentru tineret din cadrul Arhiepiscopiei Vadului Feleacului și Clujului, precum și organizatorul și inițiatorul pelerinajului pe jos, a spus că scopul acestuia este întărirea în credință a tinerilor, evenimentul fiind un prilej deosebit pentru o nevoință mai concretă, mai consistentă, de altfel, specifică pentru perioada bisericească din timpul Postului Mare. „De asemenea, în timpul nevoinței de a parcurge cei 17 kilometri este timp și pentru mai multă rugăciune, cântare, reflecție duhovnicească, interacțiune și comuniune frățească cu alți tineri care țin la același valori și împărtășesc același crez”, a afirmat Radu Copil.

Primiți cu mult drag de către localnicii din Nicula

După pauza de la Gherla, numerosul grup de pelerini a purces spre destinația finală: Mănăstirea Nicula. Cu aceeași voie bună, cu aceeași stare de duh, convoiul și-a reluat traseul, ajungând în satul Nicula. Localnicii au ieșit la porți pentru a se bucura de eveniment, dar și pentru a primi binecuvântări de la PS Vasile Someșanul. Copiii și bătrânii, pitiți pe după porți, au ieșit în întâmpinarea mult îndrăgitului ierarh pentru a-i oferi o cană cu apă, așa cum e tradiția locului, pentru a-i săruta mâna și pentru a primi binecuvântări. Cu multă blândețe, cu grabire spre a le împărtăși bucuria, PS Vasile Someșanul s-a apropiat de fiecare om care-i ieșea în cale și care îl invita să poposească un pic la poarta lui. „E o bucurie că în vremurile noastre am putut restabili această datină de a merge în pelerinaj, cu atât mai mult cu cât participă atâția tineri”, a spus PS Vasile. Și tinerii afirmă că pelerinajul este un bun prilej de a mărturisi credința ortodoxă. Teodora Popa consideră că, pentru ea, participarea la pelerinaj este o mare onoare. „Se simte foarte mult ajutorul Maicii Domnului. Pentru mine este foarte important să dau mărturie”, a spus Teodora.

De la poalele satului Nicula se vede mănăstirea unde sălășluiește icoana făcătoare de minuni. Chiar dacă ultima porțiune de drum părea a fi mai anevoioasă, pasul pelerinilor s-a dovedit a fi mai iute. Dealul nu i-a speriat. Copiii au fost primii care au ajuns la poarta Mănăstirii Nicula, parcă triumfând că au izbutit, că au rezistat, că au ajuns la destinația dorită cu ușurință și cu multă bucurie. Pe urmele lor au venit și ceilalți nevoitori. Înainte de a intra în curtea locașului sfânt, grupul a făcut o poză comună, ca amintire și ca rememorare a clipelelor din timpul pelerinajului. Apoi, domol, au urcat spre biserica mănăstirii. La ceas tihnit de seara, au ascultat cântările vecerniei și au așteptat să se închine la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, dorință care li s-a împlinit. Pe rând, unul câte unul, toți pelerinii și-au plecat genunchii în fața Preasfintei Fecioare, aducându-i mulțumiri, rugăciuni și rugăminți de a-i ocroti, de a-i povățui și de a le fi pururi mijlocitoare la Tronul Slavei lui Dumnezeu.

În pelerinajul pe jos al tinerilor din Cluj și din Gherla a fost timp de nevoință, timp de rugăciune și de împreună bucurie, timp de închinare la icoana făcătoare de minuni, dar a fost și timp de despărțire. După plinirea tuturor doririlor duhovnicești, pelerinii au luat drumul întoarcerii spre gara din Gherla, de unde au luat trenul spre Cluj, ducând cu ei multe amintiri și nădejdi că vor participa și la anul la acest eveniment care ia o amploare din ce în ce mai mare.

Echipa: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dăgă, Romina Sopoian.

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com